

מהודות 'קדן טללי ברכה'

שנה ח' (תשפ"ד)

אוצר פניני גאוני הדורות והחסידות

◆ קרושים ◆

מאמרים נבחרים משכיות חמדה, שווים לכל נפש
מכוונים ומדוממים ככתבם וכלשונם מתוך הספרים הקדושים

זהר המבאר

הכתר והכבוד

בהוצאת ישיבת "אביר יעקב"
מוסדות "אור מאיר ושמחה" נהריה
ע"ש כ"ק אדמו"ר רבי מאיר אביחצידא זיע"א

יד עומק הענין של
לדון לכף זכות
מילתא חדת"א

ב מאוני צדק אבני צדק
נציין אורה חסדי לפרשת השבוע
ספיר ויהלום

ז עצה מרבי שמועלקי
מוניקלשבורג זיע"א
אוצר פניני החסידות

העלונים: אביר יעקב • מילתא חדתא • ספיר ויהלום • ובהרת בחיים • המגיד ממעזיטש • מכתלי בית הדין • מגדנות

מנחם ציון | קריאת פְּרִשְׁת קדושים מסגלת בכל עת להצלה מעברה 1.....
שפת אמת | כל מצות הפרשה עצות להגיע לקדושה 1.....
שם משמואל | קריאת פְּרִשְׁת קדושים מביאה קדושה 1.....
פרי צדיק | בשבת זו הזמן לתקן שרש הפגם 1.....

אוצרות גאוני הדורות

מיני מתיקה | קדשת ה' למעלה מקדשת בני ישראל 1.....
עיר גבורים | שזכר כבוד אב ואם בעולם הבא 2.....
עוד יוסף חי | ביכלת האדם לקדש את גופו כמו שיכול להקדים לקדש את השבת 2.....
משוץ חקמה | לרצונכם תזבחהו רמז לשלמים שפשרים אף ששחטו שלא לשם ששה דברים 2.....
אלף המגן | תוכחת מוסר בדרך אהבה וחבה 2.....
בן גרני | מצות תוכחה מסגלת לפרנסה 2.....
נפש יהונתן | מצות התוכחה שמירה מהחטאים 2.....
פרי העץ | על ידי אהבת רעים אין הדינים שורים עליהם 2.....
עבודת הצדקה | ערלת העץ תלויה במחשבה 2.....
אברבנאל | הנמנע מלהדר פני זקן לא יגיע לשנות הזקנה כמוהו 2.....
חרדים | סגלת מצות 'והדרת פני זקן' ליראת שמים 2.....
נתיבות עולם | מצות קימה והדור לזמן מפני שהוא מרחק מהגשמיית והתמריית 2.....
ידו בכל | בעל שיבה אינו בא לידי גאון כשעומדים מפניו 2.....
בנין דוד | מצוה להדר פני זקן משום שמתקרב יותר לשלמותו 2.....
כתב סופר | תוספת כבוד לזמן שקנה חקמה 2.....
רוח יעקב | מצוה להדר פני זקן בן ששים שנה 2.....
יוסף אברהם | המקבל פני זקן כמקבל פני השכינה 2.....
מעשי צדיקים 2.....
ספיר ויהלום | הארה חסידית מן הפרשה 2.....
זהר הקדוש | עם פרוש הכתר והכבוד 2.....

אוצר פניני החסידות

ארח לחיים | עצה מהרב רבי שמעלקי מניקלשבורג זיע"א איך לאהב עפאת חבירו שעושה לו רעה 1.....
שם משמואל | משל שעל פיו יש להבין שאין לשנא את רשעי ישראל בעצם א אור החקמה | יש לקבל קדם התפלה מצות ואהבת רעך כמוך 1.....
דברי בינה | אין לרע פח לחול על האדם אלא אם פו יש לו בו שיכות 1.....
נעם אלימלך | 'שלמים' רמז לצדיק גמור העושה שלום בפמליא של מעלה וממשיך השפעות 1.....
מחשף הלכן | החוטא גורם שיצר הרע ילף רכיל לרגל עליו ועל כל ישראל 1.....
פתוחי חותם | עיונות האדם חקוקים על עצמותיו 1.....
מאמרי אדמו"ר הזקן תק"ע | שתי בחינות ב'שבת' | דיוק לשונות פסוקי צווי השבת 1.....
שפת אמת | השראת הקדושה נמצאת כיום בבתי כנסיות ובתי מדרשות | מי שלבו משפן לה' זכה להרגיש זאת 1.....
לקוטי שיחות | ההבדל בין שתי מאמרים דומים בתורת כהנים ובמסקת יבמות 1.....
קדושת לוי | באור דקדוק לשון המשנה על פי משל נפלא | עקר קיום המצות ומעלתם פאשר נעשים בהתלהבות 1.....
מאור ושמשי | קדושת הקב"ה היא כביכול לפי קדושת ישראל 1.....
תולדות יעקב יוסף | פיון שלכסוף יהיה האדם קדוש ע"י גלגולים יסורים לכן יתקדש כבר מעתה 1.....
ישראל קדושים | חלק קדושת העולם הבא המצוי בתוככי נשמות ישראל אינו נהנה מענגי העולם הזה 1.....
שם משמואל | כל אחד לפי מדרגתו ומהותו 1.....
מי השלוח | גם דבר המתיר יהיה בשוב הדעת 1.....
בית ישראל | קדושים תהיו להשאיר פקטן שנוולד 1.....
אהב ישראל | פרישה ומאיסת הרע ממשיכים קדושה 1.....
בית ישראל | אי אפשר להגיע לקדושה אלא ע"י פרישה 1.....
מאור ושמשי | על ידי אחדות ודבקות בעובדי ה' 1.....

בס"ד

קו 'מחוברים'

שע"י ממלכת התורה עוז והדר

02-803-9999

לשאלות הלכתיות בבית ההוראה הקש 8

מחוברים

הניוז היומי מבית עוז והדר - אור לישראל

מתחילים את היום!

להצטרפות: newsletter.mechubarim@gmail.com

ישראל למייל האישי

נשיאים בפרשת קדושים

ואהבת לרעך כמוך

ארח לחיים

רבי אברהם חיים מזלוטשוב זיע"א
עצה מהרב רבי שמעלקי מניקלשבורג
זיע"א איך לאהב עפאת חברו שעושה
לו רעה

שמעתי מאדני מורי ורבי הרב הגאון
בוצינא קדישא מורנו הרב
שמואל שמעלקי זכרוננו לברכה לחיי העולם
הבא אב בית דין דקהלת קדוש ניקלשבורג
בימי חרפי, ששאלתי אותו האיד מןממים
מצות ואהבת לרעך כמוך וחברי עושה
לי רעות.

והשיב לי בשכל שאוכל לקבל מןנו:
הלא כל נשמת ישראל אחת הן,
נשמת אדם הראשון, וכללות ישראל הם
כולם ניצוצות מנשמתו, מנהון בדין וכו',
כמו שכתבו בספרים. ולפעמים מכה אדם
עצמו מכה גדולה בשוגג בלי דעת, והראש
הוא מלך הגוף, אם יקח אדם זה מקל
ונכה לידו שהכה אותו בלי דעת, הלא
לחסר דעה יחשב, ולמה יכאיב לעצמו.

כן ממש הדבר הזה, שהוא נפש אחת
עם חברו, וחברו עושה לו רעה מפני
חסרון דעת שבו, וכשישלים לו רעה יכאיב
לעצמו, אלא יחשב שהכל מאת השם
יתברך והרבה שיוחזין לו יתברך.

ושאלתי לו עוד: אם רואין אדם רשע
לפני המקום, האיד אפשר לאהב
אותו. והשיב לי: הלא נשמת כל אדם
חלק אלקי ממעל, ועל כן יהי לו רחמנות
על השם יתברך שהניצוצין הקדוש נלפד
בקלפות (פרשת נח):

שם משמואל

רבי שמואל מסוכטשוב זיע"א
משל שעל פיו יש להבין שאין לשנא
את רשעי ישראל בעצם

עקר עבודת יום הכפורים היא הקטרת
פידוע. וקטרת היא מלשון קשור,
ויש בה י"א סממנים, עשרה טובים וחדלונה
וכו'.

אך העצה הנוצרת, להמשיל בעיניו את
החלבנה, לאיש שהיה לו אוהב נאמן
דבק מאת, ויהי היום והנה אותו האוהב
חלה ויצא מדעתו חס ושלום והוא מכה
לכל הקרוב אליו ושובר את החלונות,

י"ח, ולא היה אפשר להמתין עליו, עד
שכל אחד פונה לדרכו, ואחר שעשו כל
אחד הצטרכות שלו חזרו ונתקבצו אליו.

אמר להם אחר כך הבעל שם טוב,
שגרמתם פרוז גדול בזה שאתם
עזבוני, ונתן להם משל הידוע, הטבעיות
של עופות שבכל חרף פורחים למדינות
החמים, כי טבע של עופות שיהא דרים
במקום חם על כן פורחים לפי טבעם
למדינות החמים.

וכשכא עת של עופות במדינות החמים,
לפעמים היו רואים בני אדם של
המדינה הנ"ל שישב עוף אחד על אילן
גדול, ועוף הזה היה מפואר מאד בכל
מיני גונים, אז היו בני אדם שהיו רואים
זאת היו מודיעים למלך המדינה שיש עוף
בכמה גונים יושב על אילן גדול.

וכששמע המלך, היה חושק לחטוף
לעוף הזה חי, ונתן עצה
שיתקבצו כמה אלפים גוים ויתקברו אצל
אילן ויעמוד זה על זה גבוה מעל גבוה
וגביהם, עד שעליון יוכל לפשוט ידו ולקח
את העוף מן האילן ולהביאו חי. וכן עשו
צוה המלך ועמדו זה על זה עד עליון
הקרוב לעוף.

וכשהיו עומדים זה על זה, אזי אותם
הגוים שעמדו למטה היו
מתנועעים הנה והנה, ולא היו מקשרים
את עצמם עם הגוים שעומדים למעלה
מהם, ועל ידי התנועות של גוים שלמטה על
אילן פרח, והיה כל עוכדא של הגוים
לשממה ולתהו.

ובאמת פגנת המלך היה שיהא כלם
בהתקשרות אחד, רק המה בקשו
חשבונות רבים והיו מתנועעים הנה והנה,
על כן כלם נפלו ועל ידם פרח העוף
מאילן, עד כאן הוא המשל.

ומזה המשל אנו לומדים התקון של
ואהבת לרעך כמוך, שאם היה
אהבה להגוים שעמדו למטה היה טוב,
ועל ידי תנועות הנה והנה אזי כל העומדים
למעלה מהם יפלו, ואם היה בהם אהבה
היו מתקשרים ולא היו נופלים, רק שלא
היה בגוים שהיו עומדים למטה שום אהבה
איש לרעהו והיו פרוידים בהם, על כן היו
מתנועעים כל אחד הנה והנה, על ידי זה
נפלו כל העומדים למעלה מהם גם כן.

היתכן לאיש לשנא אותו או לדרש רעתו
או בזיונו, אדרבה הלא מתמלא עליו רחמים
ומשתדל בכל עז למנע מןנו הבזיון,
ולהכריא אותו בכל מה דאפשר.

כן יהיה בעיני איש הנלכב כל החוטא,
פאמרם ו"ל אין אדם עובר עברה
אלא אם כן נכנס בו רוח שטות (סוטה ג.),
והוא ממש כמו היוצא מדעת חס ושלום,
והוא הוא איש ישראל אוהב דבק מאח
לכל הנלל כלו, ועוד היום פשוט יתרפא
כי לא ידח מןנו נדח, על כן יש לעורר
עוד בלכבו רחמנות עליו. ואם הרחיק
ללכת מכלל ישראל הקדושים עוד יותר
תגדל הרחמנות עליו.

עצה זו נכונה כדי לבוא לאהבת ישראל
אף למי שעשה לו רעה

ובאמת זוהי עצה נכונה לבוא לאהבת
ישראל, אפלו לאיש שהוא עושה
לו רעה בפעל ממש בגופו או בממונו,
כי ישם אל לבו שזה הוא ענין שעונן
ממש שיוצא מדעתו לעשות רעה לאחיו
הישראלי.

והוא כמו הנ"ל שיצא מדעתו חס ושלום
ושובר את החלונות של אוהבו
בנפש, ויש לעורר רחמנות עליו אף בעת
רבעונה שהוא עושה עמו רעה חס ושלום.
והדברים נכונים למבין (ערכ יו"כ תרע"א):

אור החכמה

רבי אורי פיבל מדובנקה זיע"א
יש לקבל קדם התפלה מצות ואהבת
לרעך כמוך

ארי זלה"ה כתב, שצריך כל אדם לקבל
על עצמו קדם התפלה ואהבת לרעך
כמוך. כי תפלה הוא במקום קרבן, כי
תפלה משמעותו דבקות וכו', וכן הוא
לשון טפלה, כי אי אפשר לאדם לדבק
במי שלמעלה מןנו אם לא שיהיה טפל
למדרגה שלמעלה מןנו, מאחר שהוא מבין
שפלותו ורוממות של מדרגה עליונה אזי
הוא יוכל לדבק את עצמו למעלת עליון
כנ"ל וכו'.

מעשה נורא עם הבעל שם ותלמידיו

וזו ענין ששמעתי מהרב הבעש"ט נב"מ,
שארע לו באיזה זמן שהיה עומד
ומתפלל עם חבריו שלו באהבה גדולה
ורבה, הנה חבריו הם לא יכלו להאריך,
וכשסימו התפלה היו ממתינים עליו בתפלת

להביא השגת השפעה על ידי מי שקרוב להשיג יותר חסד עליון.

ואתם כשתלכו כל אחד להצטרכותו, זה הוכחה שאין לכם אהבה ביניכם, ומכל שכן שאין לכם אהבה למי שלמעלה מכם, על פן עקר התקון הוא אהבה איש לחברו, ולקשר שלמטה למי שלמעלה כדי להשיג חסד עליון, ועל ידי זה עולם חסד יבנה בפרטיות ובכללות, ועל ידי זה מתקן הכל (פרשת בהעלותך):

ישראל, ועל פן כל אחד מישראל יש לו שרש באות אחד מתורה, וכמו שכל עולמות שנובראו על ידי התורה הם עומדים זה למעלה מזה לפי השתלשלות התורה בפרד"ס, פן ישראל יש להם כל אחד שרש באות אחד מתורה.

על פן צריכים ישראל לקשר זה בזה, גם זה למעלה מזה, כמו התורה שהיא אחת פן יהיה הם מקשרים באחד, ועל ידי דבקות והתקשרות זה יכולים

וכן אמר הבעל שם טוב להם, על ידי שאתם הייתם עמי בתפלה מחברים היה טוב, רק אחר כך שעזבתם אותי שכל אחד הולך להצטרפות פני"ל, נראה שאתם גם פן אינכם אוהבים זה את זה, ועל ידי זה נפרדו כל אחד לבחינתו, ועל ידי זה נפל הכל ומה שרציתי להשיג פרח ממני.

באור ענין תועלת ההתקשרות

ובאור הדבר יותר, מאחר שעל ידי תורה ברא כל העולמות, והכל בשביל

פרשת קדושים

וזה לשון אל תפנו, שלא תפנו מקום בגופכם, שהוא מלשון 'ופנו את הבית' (ויקרא יד לה), שיהיה חס ושלום מקום להאלילים לחול עליכם.

דיוק לשון רש"י על פי הנ"ל

וזה שפרש רש"י ז"ל 'כלא הוא חשוב, ומשאפתה פונה אחריהם סוף לעשותן אלקות', והוא פני"ל, משנתן להם מקום לחול עליו סופו לעשותן אלקות חס ושלום, לכן 'אל תפנו', שלא יהיה כלל מקום בגופכם לחול עליו שום רע חס ושלום:

(ג:ו) וצריכין עוד יותר ויותר להתחזק בבטחון גמור.

שבת ר"ח שבת ב"ו תבטח

ולכן נוכל לומר שבת הוא ראשי תבות, שיבת ב"ו תבטח, שאז צריך יותר להתחזק בבטחון השם יתברך שיאמין באמונה שלמה שהשם יתברך בודאי יזמין לו פרנסתו, וכמו שהיה אצל המן, ואדרבא צריכין להמשיך מדת הבטחון לכל ששת מי המעשה.

באור 'עשה שבתך חל ואל תצטרך לבריות'

ולכן אמרו עשה שבתך חל ואל תצטרך לבריות (שבת קיח), דהינו שתעשה כח השבת שהיא מדת הבטחון, שצריך להתחזק בשבת שלא יהיה בבחינת העניי חייב חס ושלום ואז ממילא 'אל תצטרך לבריות'.

ומה שאמרו בגמרא (שם קד.) מאי טעמא פשוטה פרעיה דד' לגביה גימ"ל דלימציה ליה נפשיה, אין סתירה מזה לדברינו, דנראה לי דרך צחות שהפשט הוא על דרך שאמרו בגמרא (ב"ב י.) דשאל ליה אם אלקיכם אוהב העניים מפני מה אין מפרנסתן, אמר ליה מפני שרוצה לזכות בהן את אחרים, וכדרך שאמרו בזה הקדוש (ח"ב קצח) דורנא דשלח ליה מלכא.

ומפני זה צריך העני להתפלל להשם יתברך שיעשה באמת השם יתברך בקשתו לאתו האיש שנותן לו, וזה פי היכי דלימציה ליה, דהינו שיראה העני שימצא לו השם יתברך בקשתו בזה הצדקה שנותן.

הרמז בלשון הפסוק

וזה הרמז גם פן בפסוק את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אל תפנו אל האלילים, דהינו שמירת שבת ומורא מקדש יהיה על זה האפן שתקדשו גופכם ומחשבותיכם, שלא יהיה מקום לחול עליכם פח האלילים.

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה' אלקיכם, אל תפנו אל האלילים ונ' (יט ג-ד)

דברי בינה

רבי יצחק יעקב מביאלא זיע"א אין לרע כח לחול על האדם אלא אם כן יש לו בו שיכות

הנה כתיב 'נאם פשע לרשע בקרב לפי אין פחד אלקים לנגד עיניו' (תהלים לו ב), והוא על דרך שאיתא בפסוק מ'הרסיף ומחריבך ממה 'צאו' (ישעיה מט יז), שאין לשום אדם שליטה להרע אליו אם אין לו מקום לשרות עליו אותו רע ומצא מין את מינו ונעור חס ושלום, ואם לא במעשה הוא על כל פנים בהרהור, ואם לאו אין מקום לחול עליו שום רע, פי באיש פזה נאמר עליו 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממה' (דברים כח י).

וזה 'נאם פשע לרשע בקרב', או שדברתי ממצעו חס ושלום, או שהיה בקרב לבו בהרהור, מחמת זה אין פחד אלקים לנגד עיניו, פי בלא זה לא היה ביכלת שום רע לחול עליו, פי אין לו מקום לשרות בו.

מסכת שבת מתחלת ב'העניי חייב מפני שלא היה לעני בטחון גמור בהשם יתברך

וכענין זה איתא בגמרא דפרקא מהרב הצדיק מורנו הרב צבי אלימלך ז"ל בשם הרב הקדוש מורנו הרב חייאל מיכל ז"ל מזלאטשוב זי"ע, ששאל לו בדין אחד, מפני מה מתחיל מסכת שבת 'העניי חייב'.

והשיב לו, מפני שפשט ידו לפנים, הינו מחמת זה שלא היה לו בטחון גמור בהשם יתברך, פי באמת השם יתברך זן ומפרנס לכל בריה, ולא היה צריך לפשט ידיו לפנים, ומפני זה העניי חייב, ובפרט בשבת, פי שבת יהיב מזונא לכל שתא יומין כמו שאיתא בזה הקדוש (ח"ב

וכי תזבחו זבח שלמים לה' לרצונכם תזבחהו, ביום זבחכם יאכל וממחרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף, ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול הוא לא ירצה (יט ה-ו)

נעם אלימלך

רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א

'שלמים' רמז לצדיק גמור העושה שלום בפמליא של מעלה וממשיך השפעות

וכי תזבחו כו' לרצונכם כו' ואכליו כו'. פי השלמים רומזים למדרגות עליונים וגדולים שהם שלום לבצלים ולמזבח ולפנהנים. והם רומזים להצדיק גמור שעושה שלום בפמליא של מעלה וממשיך השפעות לעולם התחתון.

צריך לכך פרישות גדולה

וכשאדם רוצה להיות כך, צריך פרישות גדול לזה, ולא יהיה לו רצון לשום דבר כלל, ולא יתאנה פי אם רצון הבורא ברוך הוא וברוך שמו.

באור הפסוקים על דרך הנ"ל

וזה פרוש, כשתרצו לזבח זבחי שלמים – פרוש לעשות שלום בעולמות עליונים ותחתונים, לרצונכם תזבחהו – תזבחו את רצונכם שלא יהיה להם רצון כלל עבורכם פי אם רצון הבורא לבדו.

וכשתעשו כף ביום זככם יאכל – פרוש
שתאכלו הפרות בעולם הזה,
וממחרת – שהקרבן קנימת לעולם הבא בגן
עדן בין הצדיקים תאכלו, הוא התענוג
הגדול עד אין קץ ותכלית. באש ישרף –
שאהבת הבורא תבער בו באשר בווערת
לפרח בין הצדיקים שהקדוש ברוך הוא
עושה להם כנפים, כי שם לא יהיה אכילה
שהיא תענוג גשמי כי אם אהבת הבורא
ברוך הוא.

לעתיד לבוא הצדיקים יעלו אחרי המשיח
לגן עדן אך שמרי המצוות שנמשכו אחר
תאוות ממון יקבלו שכר בכסף וזהב ולא
יוכלו לעלות עמו

וזהו ואם האכל יאכל וכו' – פרוש על
פי שפתוב בספרים, שלעתיד לפשיבא
משיח צדקנו יקבץ את העם המפוזרים,
והצדיקים יהיו סמוכים אצלו תמיד, ואותם
אנשים שהתנהגו בזה העולם בגלות כשוה
אף לא היה להם שכל של אמת לעבד
את הבורא ברוך הוא בכל האופן, והיו
אדבי ממון, רק ששמו עצמם מן החטא
לפי שכלם, אז משיח מביא אותם אל היס
אקנאנוס ופותח להם האוצרות הגנוזים
שם, ומלא שם אבנים טובות וכסף וזהב
הרבה מאד, ונוטלין משם כל חפצם
והולכים לביהם ברב בצע כסף והון רב.

וכשמשיח פורח לגן עדן בקדשותו
הגדולה, אז הצדיקים
שפדור פורחים אחריו לגן עדן ככת קדשתן
ופרישותן הגדולה, ואותם אנשים שקבלו
טובתם ורצונם באוצרות הזהב, כשוראים
הגדלה הזאת הם רוצים גם כן להעשות
כך ולפרח ביניהם, ואינם יכולין מחמת
כבוד משאם גשמיותם שדבקו עצמם בכסף
וזהב.

באור הפסוק על הרך זה

וזה הוא ואם האכל יאכל ביום השלישי
– פרוש שגם ביום השלישי יהיה
להם אכילה גשמיות, שיקבלו תענוג
מאכילתם ומכספם וזהבם.

פגול הוא לא ירצה ואכליו כו' ונכרתה
הנפש כו' – פרוש כי אף שיתן
להם משיח כל חפצם ורצונם, אבל נפשם
תפרת ביום ההוא מעם הקדש בעת פריחתן
לגן עדן, וישארו הם למטה.

מה שאין כן הצדיקים אשר חפצם ורצונם
היו תמיד לעבד את הבורא ברוך
הוא בשלמות גדול, והלכו תמיד בדבקות
גדול עמו תברך והרגלו בכך כל ימי
חיותם, ונעשו כלי מוכן לכך, ויהיה להם
קל הדבר מאד בביאת משיחנו במהרה
בימינו אמן סלה:

לא תלך רכיל בעמיה לא תעמד על דם
רעה אני ה' (יט טו)

מחטף הלכן

רבי יעקב אביחצירא זיע"א
החוטא גורם שיצר הרע ילך רכיל לרגל
עליו ועל כל ישראל

הנה כתבנו במקום אחר, דרכיל רומז
ליצר הרע שהוא מרגל לאדם, דרכיל
לשון רגיל, כמו שפרש רש"י הולכי רכילה
כמו הולכי רגילה, שהרכילים מרגלים
ברגליהם ומולכים רכילות ממקום למקום,
כמו הרוכל שמסבב ומוליך מיני סחורה
ממקום למקום, ונקרא 'רוכל' דהינו רוגל
שמחזור ומסבב ברגליו.

ובזהר הקדוש (ח"ב נה:) פרש על פסוק
(משלי כה יז) 'הקר רגלך מבית רעה',
הוא יצר הרע המרגל באדם, ואומר שלמה
המלך עליו השלום 'הקר רגלך', דהינו
מנע רגלך שהוא יצר הרע המרגל בך,
מנע אותו 'מבית רעה' שהיא נשמתך. וזהו
שאמר גם כן פאן לא תלך רכיל בעמיה.

והכונה שאמר בעמיה, משום דישראל
הם ערבים זה לזה (סנהדרין כו:),
והעושה עון בישראל מזיק לכל ישראל,
והעושה מצוה אחת מועיל לכל ישראל.
וכמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (קידושין
מ.) לעולם יראה האדם עצמו כאלו חציו
זכאי וחציו חייב, והעולם חציו זכאי וחציו
חייב, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את
עצמו ואת העולם לכף זכות, עבר עברה
אוי לו שהכריע את עצמו ואת העולם
לכף חובה, נמצא דאדם אחד בעונו מחייב
כל ישראל.

ועל זה התורה מזכרת לכל ישראל לא
תלך רכיל, דהינו יצר הרע שהוא
רכיל ומרגל באדם, ומוליך רכילות בין
ישראל לאביהם שבשמים, והכונה, לא
תעשה עברה שאפה גורם שיצר הרע מוליך
עליך רכילות להקדוש ברוך הוא.

ולא עליך לבדך הוא מוליך אלא על כל
ישראל, שבעונך אפה גורם לחייב
כל ישראל, וזהו בעמיה, דהינו שבעונך
אפה מחייב כל עמך, ובשביל רכילות זה
אפה גורם מיתה לכל ישראל, וזהו לא
תעמד על דם רעה, הוא הישראל שלא היה
מחייב ואתה גורם לחייבו.

והנה רכיל במלוי ר"ש כ"ף יו"ד למ"ד
גימטריא יצר רע סמא"ל עם
כללות שלש תבות, שהרכיל הם יצר הרע
וסמא"ל שהם הרכילים שבין ישראל לאביהם
שבשמים:

ושרט לנפש לא תתנו בכשרכם וכתבת קעקע
לא תתנו ככם (יט כח)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א
עונות האדם חקוקים על עצמותיו

אפשר לרמוז, דהנה ירוע כל עון שאדם
עושה, הכל נחתם ונרשם בנפשו
ובעצמותיו, כמו שאמרו, הרשע עונותיו
חקוקים על עצמותיו. ובכך כל גוף האדם
הוא על העצמות, וכשיהיו עונותיו חקוקים
על עצמותיו, נמצא כל הגוף נסתר ונאבד,
שהרי העמודים של הגוף אכלם עש.

וזהו שאמר ושרט לנפש לא תתנו בכשרכם,
דהינו אל תעשו העון שגורם שיהיה
רשם לנפשכם. וגם כן העון גורם עד
שיכתב על עצמותיכם, והעון הנכתב על
העצמות זהו סימן מבהק לחבור הגוף.

וזהו שאמר וכתבת קעקע כתב הגורם
לקעקע כל הבירה, שהוא הגוף,
וזהו הנכתב על עצמות, לפיכך השמרו
מן העון. ואם אתרע ותטאתם, חזקו ואמצו
ועשו תשובה כראוי כדי שימחה מה
שנכתב, וזה משמע ממה שאמר לא תתנו
בכם, דדרשינן לה לשתי פנים, האחד
כמשמעו, לא תעשו עון שבשבילו יתן
בכם יחוק כתבת קעקע, וזהו לא תתנו לא
תגרמו שתתנו בכם הרשם.

והשני, אם אתרע ששכרתם ונרשם בכם
העון, מיד עשו תשובה ולא
תניחו אותו הרשם בכם, כי על ידי תשובה
כראוי מחה ימחה אותו העון ויעבר והנה
איננו, ויהיה פרוש לא תתנו בכם לא תניחו
רשום בכם, כמו 'ולא נתן סיחין' (במדבר כא
:כ)

את שבתתי תשמרו (יט ל)

מאמרי אדמו"ר הזקן תק"ע

רבי שניאור זלמן מליאדי זיע"א
שתי בחינות בשבת | דיוק לשונות
פסקוי צווי השבת

להבין ענין כונת הפתוב במלת 'שבתתי'
לשון רבים, שיש ב' בחינות שבתות
בבחינת השבת עצמו, הבחינה הא' הוא
כמו שנאמר 'לעשות את השבת לדרתם
וגו'' (שמות לא טו), והב' הוא בחינה ומדרגה
נעלה שאינה נמשכת על ידי בחינת העבודה
והמעשה כי אם בבחינת מתנה. ומעשה
צריך להבין מהו ענין 'לעשות את השבת',
דלכאורה נראה כסתרי אהרדי.

ומקדשי תיראו (ט ל)

שפת אמת

רבי שרגא פייבוש מבערזאן זיע"א

השראת הקדשה נמצאת כיום בבתי כנסיות ובתי מדרשות | מי שלבו משכן לה זוכה להרגיש זאת

נודע (מגילה כט.) אשר בית הכנסת ובית המדרש הם מקדש מעט ויש שם השראות הקדשה, והנה כמה בני אדם באים לבתי כנסיות ואינם מרגישים בנפשם כלום שום הארת הקדשה, ולמה זה.

אך באמת קימא לן (ע"ו עג.) מצא מין את מינו ונער, פי נודע דברי הוזהר הקדוש (ח"ב עג.) על פסוק ו'שכנתי בתוכם' (שמות כה ח), בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, עיין שם.

כי מי שעושה בלבו מקום משכן ומקדש להשראת השכינה, פי נאמר לעשות את השבת, וזהו מה שנאמר ו'קראת לשבת ענג'. אבל בחינה הב' דשבת הוא כמאמר רז"ל (פסחים קי"ג) דקביעא וקנימא, שהוא הגבה למעלה מאד נעלה.

אבל לא כן ההמוני הדיוט שאין לו משפן ה' בלבו, הוא אין מרגיש כלל. וזה בבית אלקים נהלך ברגש' (תהלים נה טו) — פרוש בהרגשה, דהינו שנעשה משפן ה' בלבנו, אז גלף לשם ונרגיש (פרשת ויצא):

לקוטי שיחות

רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א

ההכרל בין שתי מאמרים דומים בתורת כהנים ובמסכת יבמות

בתורת כהנים הובאו בסמיכות זה לזה ב' דרשות, לא מן המקדש אשה ירא אלא כו', 'את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו מה שמירת שבת לעולם אף מורא מקדש לעולם, וילאחרי זה ממשיו ומפירט דיני מורא מקדש (איזו מורא לא יכנס להר הבית במקלו ובתרמילו במנעלו ובאפנדתו ובאבק שעל רגליו ולא יעשנו קפנדניא ובקרקיה מקל וחמר).

ואלו בש"ס (יבמות ו) הובא פרוט הדינים 'אי זו היא מורא מקדש לא יכנס כו' בהמשך לדרשה הא' 'לא ממקדש אשה מתירא אלא ממי שהוזהר על המקדש, ואחרי פרוט הדינים (ואי זו היא מורא מקדש לא יכנס אדם בהר הבית במקלו

בה, והלבוש של חיזונית החכמה דאזותיות התורה כביכול מלביש לשניהן. וזהו היחוד השלם האמתי באפן פשואן דבר חוצץ ומפריד ביניהם.

על ידי התפלה מעלים את כל המאכלים ותענוגי עולם הזה המתירים

והנה כל זה העבודה בתורה ותפלה בחל בששת ימי המעשה הוא בכדי לעשות את השבת, דהינו פי על ידי התפלה שהוא בחינת עליה מטה למעלה בבחינת האהבה שבקריאת שמע גורמים בחינת עלית כל המאכלים ותענוגי עולם הזה המתירים שיתעלו גם כן בקדשה מאחר שהוסיפו כח בו לעבד ה', ונעשה מזה בחינת אה"ד ואה"ת שבקריאת שמע, שנתהפך מחשך לאור ומיש לאין בבחינת הבטול לה' יתברך וכו'.

ההכרל בין בחינה הא' של השבת לבחינה הב'

והנה כל זה הוא בחינה הא' דשבת, שעל זה נאמר לעשות את השבת. וזהו מה שנאמר ו'קראת לשבת ענג'. אבל בחינה הב' דשבת הוא כמאמר רז"ל (פסחים קי"ג) דקביעא וקנימא, שהוא הגבה למעלה מאד נעלה.

שאי אפשר להתמשך למטה בבחינת ירידה והתחלקות כלל, פי אם בחינה הא' דשבת הנ"ל מתעלה בבחינת עליה למעלה אליו, שזהו סוד 'שבת שבתון' עלת שבת בשבתו', עלית השבת עצמו בבחינת מנוחה בשבתו. ומה גם אינו נעשה על ידי בחינת העבודה שלמטה, פי אם הוא בבחינת מתנה אצלנו, כמאמר רז"ל (שבת י) אמר הקדוש ברוך הוא למשה מתנה אחת יש לי בבית גנני כו' פנ"ל.

באור הפסוקים על פי הנ"ל

וזהו את שבתתי תשמרו, פרוש ב' בחינות שבתות האלו דשבת להויה' ועלת שבת בשבתו' 'שבת שבתון כו' — תשמרו שיתקינו אצלכם, שהשמירה הוא בהעברת דברים המונעים אותם מלשרות ככם.

והינו כמאמר רז"ל כל אדם שיש בו גסות הרוח אומר הקדוש ברוך הוא אין אני והוא יכולים לדור וכו', שמצטרף להיות בחינת שפלות ובטול בתכלית, ולא בחינת יש, שנה גורם הסתלקותו יתברך מלדור עמו כו'.

וגם להרחיק מדבר שקר, פי דבר שקרים לא יפון לנגד עיניו כתיב, וחותרמו של הקדוש ברוך הוא אמת כו'. ועל ידי זה תשמרו אותם שיתקינו, רק על ידי העברת המונעים השראתן פנ"ל (עמ' פא):

עקר השתלשלות העולמות וכונת הבריאה כדי שיהפכו ישראל את הנפש הבהמית לקדושה

והענין הוא, דהנה דרשו רז"ל (ויק"ר לו ד) על פסוק 'בראשית' בשביל ישראל שנקראים ראשית, דהינו שכל עקר כונת המאציל ברוך הוא בכל סדרי ההשתלשלות דאצילות בריאה יצירה עשייה הוא בשביל ישראל, שישפלו למטה בגופיה דעשייה ויעבדו אותו בכל לבבם ונפשם לאהפכא מחשוכא לנהורא ומרירו למתקא, שיתהפכו כל מדותיו דנפש הבהמית כלם לה' בלבד וכו'.

ענין התפלה בימות החל — התעוררות האהבה מלמטה למעלה

וזהו ענין התפלה דחל, עקר העבודה בששת ימי המעשה, שהוא לעשות את השבת, והינו פי תפלה הוא בחינת עלית העולמות עד רום המעלות, שעל ידי התעוררות האהבה בכנסת ישראל בקריאת שמע בכל לבבם ונפשם ומאדם לה' אחד מטה למעלה, גורמים סבת ההמשכה מלמעלה למטה גם כן בחינת האהבה לכנסת ישראל וכו'.

עקר היחוד הוא בלמוד התורה שאחר התפלה

אך הנה התפלה היא רק בחינת ההתעוררות מלמטה למעלה לעלות בבחינת עליה למעלה מעלה לאשתאבא בגופא דמלכא - להגיע בתכלית הבטול לעצמות אור אין סוף ברוך הוא, בכדי שיתמשך אחר כך בחינת אור אין סוף ברוך הוא למטה, פי לית מחשבה תפיסא ביה כלל וזלת על ידי פלות הנפש ממש, שזהו ענין מסירות נפש שבקריאת שמע.

אבל עקר הכוונה של היחוד השלם הוא בעסק התורה שאחר כך וכו'. ולכן תחלה נשישים אליו לבו כמו שנאמר 'אליך הויה נפשי אשא' (תהלים כה א), ואחר כך לקשר מחשבה דבור ומעשה שלו במחשבה דבור ומעשה של הקדוש ברוך הוא, דהינו בחכמתו יתברך לקשר חב"ד בחב"ד בעיון התורה, ודבור התורה בדבורו יתברך כמו שנאמר ו'אשם דברי בפיד' כנודע, ומעשה במעשה המצות שהמה מעשיו יתברך, שאז כביכול מתיחד עם הקדוש ברוך הוא להתלבש בלבוש אהד.

וכאשר האדם ישים אליו לבו תחלה לעצמות אור אין סוף ברוך הוא, ואחר כך עוסק בתורה לשמה שקורא בתורה, שהקריאה הוא ההמשכה את בחינת אור אין סוף בחכמה של התורה, אזי מתיחד עם בחינת פנימית השפע שבחכמת עצמות אור אין סוף ברוך הוא המלבש

וזהו פונת חכמינו ו"ל אל תחזיק טובה לעצמך, כלומר שלא תחזיק התורה ותהא מקום גם כן 'לעצמך', דהינו הגוף. כי לכך נוצרת, פרוש לשון צורה, שנוצרת בצורה להתגבר כח הצורה הרוחניות להתלהב בו על הגשמיים ולהדבק בצורה העליונה:

• לשונות של אור •

קדשת עם ישראל

מאור ושמש

רבי קלונימוס קלמן עפ"שטיין זיע"א קדשת הקב"ה היא כביכול לפי קדשת ישראל

שמעתי בימי נעורי פרוש בשם הרב המפרסם מורנו הרב בער מראונוי זצוק"ל, 'קדשתי למעלה', רצה לומר הקדשה של הקב"ה למעלה, היא 'מקדשתכם', ר"ל שבנ"י גורמים למעלה קדשה בכביכול ע"י מעשיהם הטובים, וזהו 'קדשתי למעלה' היא 'מקדשתכם' שאתם מקדשים עצמכם למטה, כף שמעתי ודפח"ח (ד"ה עוד על פסוק):

תולדות יעקב יוסף

רבי יעקב יוסף מפולנאה זיע"א כינו שלבסוף יהיה האדם קדוש ע"י גלגולים יסורים לכן יתקדש כבר מעתה

זה שאמר 'קדשים תהיו', שמצד ההכרח לבסוף תהיו קדושים אחר כמה גלגולין וסגופין כדי שלא ידח ממנו נדח 'כי קדוש אני', אם כן עציה היעוצה שפיר תהיו קדושים מאחר שאין בררה. וכמו ששמעתי פרוש כל ישראל יש להם חלק לעה"ב (פרשת ראה אות א)

ישראל קדושים

רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א חלק קדשת העולם הוא המצוי בתוכי נשמות ישראל אינו נהנה מענוגי העולם הזה

דכאמת כל ישראל יש בהם קדשה וכו', שהרי כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב וכו', וחלק זה הוא חלק הקדשה שבקרבן שאין לו שום הנאה מענוגי חמדות עוה"ז שנהו החלק של עוה"ב שהוא עולם שאין בו אכילה ולא שתיה כ"ל (אות ה):

מצות הקדשה

אף על פי שהמקדש היום חרב בעונותינו חיב אדם במוראו כמו שהיה נוהג בו בבנינו. . מורא מקדש לעולם.

ויש להוסיף בזה, דעקר ענין היראה המבאר כאן הוא מעשה היראה הנעשה מצד צווי ה', ולא (כ"ס) רגש היראה שבלב, והרי בטול זה הוא בעקר בזמן הגלות, כמבאר במקום אחר שעקר ענין הקבלת על היראה ובטול הוא בזמן הגלות, דלמרות הסתר השכינה הרי בני ישראל לומדים תורה ומקיימים מצוות, ואם כן הרי מהות ואיכות הבטול הוא בזמן הגלות יותר מבזמן הבית (תל"ז עמ' 57 ואילך):

מסכת אבות - פרק ב'

אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת (אבות מ"ט)

קדשת לוי

רבי לוי יצחק מבנדיטשוב זיע"א באור דקדוק לשון המשנה על פי משל נפלא | עקר קיום המצות ומעלתם כאשר נעשים בהתלהבות

יש לדקדק למה אמר לשון 'לעצמך', ולשון 'נוצרת' דוקא. והנה נקדים משל לעבד שהמלך צוה שילמד תכסיסי מלחמה האיוף לאחוז הפלי זין והאיוף שיעמד נגד הנלחמים אתו במלחמה כמטרה לחץ. והנה בעת שלומדין אותו, אין נותנין בו אש, שאין צריך לאש. והנה זה האיש שלמד, פעם אחת בא למלחמה, ונטל זה הפלי זין, ועמד כף ועשה בו כאשר עשה בו כבראשונה ולא נתן בו אש כבתחלה, והנלחמים אותו כבשו אותו ושחקו מאתו.

כן הנמשל, הבורא ברוך הוא לית מחשבה תפיסא ביה כלל, ונתן לנו תורה באש שחרה על גבי אש לבנה כדי שבזה נלחם נגד היצר הרע.

ואנו אומרים 'אשר קדשנו במצותיו', וצוה לנו וקדש לנו בפרישות כמו שכתב רש"י 'קדושים תהיו' - פרושים תהיו, שעל ידי המצות שאנו עושין בהתלהבות גדול בחשק עצום אנו נרדקים בפנימיות המצוה דהיא אש לבנה ונרחקים מהחמר.

ולפי גדל התלהבות כן הוא התרחקות מהחמר ובא יותר להשגת הבורא. אבל העושה בלי התלהבות, רק מצות אנשים מלמדה, הוא כמו העבד הנ"ל שאין נותן האש בכלי זין בעת המלחמה.

באור המשנה על פי הנ"ל

במעלו בפננתו ובאבק שעל גבי רגליו כו' ורקיקה מקל וחמר' ממשוף 'אין לי אלא בזמן שבית המקדש קים בזמן שאין בית המקדש קים מזין תלמוד לומר את שבתתי כו'.

שתי אפנים בבאור נדר 'מורא מקדש'

ויש לומר הבאור בזה: בגדרו של דין מורא מקדש, יש מקום ללמד בשני אפנים, אם החיוב הוא על יראה כפשוטה, רגש של יראה ופחד בלב, או שהחיוב הוא בעשיית פעולות מסוימות המבטאות ענין של יראה (או המנעות מפעולות של הפך היראה).

הגמרא והתורה כהנים נחלקו בגדר הנ"ל

ולפי זה יש לומר, דלפי הברייתא שבש"ס, דנקט 'לא ממקדש אתה מתירא אלא ממי שהזהיר על המקדש (ובהמשך לזה) ואי זו היא מורא מקדש לא יכנס כו' - פעולות אלו עצמן הוי קיום מצות יראת מקדש.

מה שאין כן להתורה כהנים שלא הביא תכף את פירטי הדינים, הגדר דמורא מקדש הוא כפשוטו, שצריך להיות רגש ופחד בלב, אלא שמה נובעים כמה פירטי דינים, דהינו המעשים המתחייבים מצד יראה זו שבלב.

באור הענין על פי פנימיות ענין היראה שמהותה הכנעה ובטול

ויש להסביר (בפנימיות הענינים) שיטת הרמב"ם (והש"ס), שעקר ענין מורא מקדש ('לא מן המקדש אתה ירא אלא ממי שצוה על יראתו') הוא על ידי קיום צווי ה' במעשה (פ"ג):

תכן ענין היראה הוא ההכנעה והבטול, שנהו החלוק בין אהבה ליראה, דאהבה קשורה עם מציאות האוהב, ויראה ענינה הרגשת זה שירא אותו (שלבן עבודת עבד היא עבודת היראה דוקא, כי כל מציאות העבד היא בטולו אל האדון).

והנה בתנועה זו של בטול ויראה יש כמה דרגות. דכאשר היראה באה מצד השגת האדם במהותו של זה שהוא ירא ממנו, אין זה בטול מחלט, כיון שהוא תוצאה מהשגתו.

ורק כאשר בטולו קשור עם עשייה, שמקורה בצווי מי שירא ממנו, בלי התערבות של מציאותו, אזי הבטול הוא פנימי ואמתי יותר.

וכיון שענין זה הוא ענין עקרי בעבודת ה', וכמו שכתב אדמו"ר הגון (תניא ריש פמ"א) דיראשית העבודה ועקרה ושרשה' היא היראה והבטול, לכן מצות מורא מקדש ישנה תמיד, וכמו שכתב הרמב"ם

סגולה לקדשה

מנחם ציון

רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א
קריאת פרשת קדשים מסגלת בכל עת
להצלה מעברה

יש בני אדם שטבעם מהממים וקשה עליהם
לפרש מעריות, והסגלה לקרות פרשת
קדשים וללמד אותה עם כל שרשי המצות
ויקבל עליו לקומם באמת:

שפת אמת

רבי יהודה אריה לייב מגור זיע"א
כל מצות הפרשה עצות להגיע לקדשה

וכל המצות הכתובין בפרשת 'קדשים תהיו'
הם עצות למצא הקדשה (פ' אחרי שנת
תרמ"ח):

שם משמואל

רבי שמואל מסוכטשוב זיע"א
קריאת פרשת קדשים מביאה קדשה

נראה שקריאת הפרשה של קדשים מביאה
קדשה על האדם (שנת תרע"א):

פרי צדיק

רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א
בשבת זו הזמן לתקן שרש הפגם

ובפריט בשבת זה פרשת קדשים דכתב
הרמב"ן שמצות קדשים תהיו
כולל מצות קדש עצמו בפתח לך בכל
עניני הנאת הגוף - שהוא שרש הנחש
שהכניס שפירגיש האדם הנאת הגוף, הזמן
בשבת זה לתקן כל שרש הפגם (אות יב):

מהשי"ת, הכא לטהר מסייעין לו (שנת תשט"ז):

השנת הקדשה

אהב ישראל

רבי אברהם יהושע העט"ל מאפטא זיע"א
פרישה ומאיסת הרע ממשכימ קדשה
על ידי זה שהאדם מבדיל ומפריש את
עצמו מחלק הרע ומאסו בלבו, ועושה
סיגים וגדרים לאיכריו ולחושיו שלא ישוב
עוד לכסלה, מזה יוכל לבא לבחינת קדשה
(ר"ה קדושים):

בית ישראל

רבי ישראל מגור זיע"א
אי אפשר להגיע לקדשה אלא ע"י פרישה
כי אי אפשר להגיע לקדשה אם אינו פורש
עצמו כפי היכלת מהבלי עולם הזה (שנת
תשט"ו):

מאור ושמש

רבי קלונימוס קלמן עפשטיין זיע"א
על ירי אחרות ודבקות בעוכרי ה'
להשיג הקדשה העליונה אינו זוכה עד
שירבק עצמו אל אנשי השם עוכרי
ה' באמת ולהשתתף עמם יחד בעבודה רבה
הן בתפלה והן בלמוד התורה ועקר
המצות, הכל יהיה בכנסיה יחד עם מקבשי
ה' ואז יוכל להשיג הקדשה העליונה
(ר"ה וידבר ה'):

שם משמואל

רבי שמואל מסוכטשוב זיע"א
כל אהר לפי מדרגתו ומהותו
במצות 'קדושים תהיו' שכבר פרשנו שהיא
מצוה לכל איש ואיש לפי מדרגתו
ומהותו שיהי' נבדל ממה שהוא עומד בו,
לאיש פשוט המצוה להיות נבדל מלהיות
נבל ומגשם, ולאיש המעלה להיות נבדל
מעניני עצמו אלא לעשות הכל צורך גבוה,
ובין אלה יש חלוקי חלוקין לאלפים
ולרבות (פרשת עקב תרע"ו):

מי השלוח

רבי מרדכי יוסף מאיז'ביץ זיע"א
גם דבר המתיר יהיה בישוב הדעת
קדשים תהיו, השם יתברך מצוה לישראל
שיקדשו עצמם אף במתיר להם
וכו', שאף בדבר המתיר לאדם לא יהי' משקע
בהתאנה ולא יעשה שום דבר הנאת עולם
הזה רק בישוב הדעת ולא בכחלה (ר"ה קדושים
תהיו הב'):

בית ישראל

רבי ישראל מגור זיע"א
קדשים תהיו' להשאר קטן שגולד
ואולי על זה רמז הר"ב מפשיסחא
זצוק"ל, מוכא ברמתים צופים,
'קדשים תהיו' בהיותן תהיו, לראות להשאר
קטן שגולד, ואם קלקל לראות לתקן
עצמו. 'כי קדוש אני ה'', שיש סיוע

אוצרות גאוני הדורות

דבר המצוי, אם בן מחיבים אף הכהנים
לטמא לקרוביהם כדי לטפל בקבורתם,
ולכן לא נקט לשון צווי.

נמצא שלא שפך להגיע לשלמות הקדשה
אלא באשר ייסר הפנות, וזהו שאמר
המדרש (שמו"ר פ' לח ס' ב), אמרו ישראל
לפני הקב"ה, רבון העולם, אתה מבקש
שנהייה קדושים, הסר ממנו הפנות שנאמר
"הלוא אתה מקדם ה' אלהי קדשי לא
נמות" (חבקוק א, יב).

וכזה יובן, שבאמת יעלה על הדעת
להיות קדושים כמו ה' בג' קדשות
אלו, אולם מאחר וסוף האדם למות וגם

"והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני"
(שם יא, מד). השני, בעריות, שנאמר "ואמרת
אלהם קדשים תהיו". ופרש"י, הוון פרושים
מן העריות. והשלישי, בטמאת מת, שנאמר
לגבי הכהנים "קדשים יהיו לאלהיהם" (שם
כא, ח).

וכשנדרק בלשון הכתוב "והתקדשתם"
לגבי מאכלות האסורות, וכן
קדשים תהיו" לגבי אסורי עריות, נראה
שאלו נאמרו בלשון צווי, מפני שבהם
הדבר תלוי בישראל אם ירצו יוכלו להשמר
מהם. אולם לגבי טמאת מת אין הדבר
תלוי בהם, מאחר וסוף האדם למות, וזהו

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אלהם
קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם (יט
ב)

מיני מתיקה

רבי יצחק פרחי זצ"ל
קדשת ה' למעלה מקדשת בני ישראל
מוכא במדרש (ב"ר פ' ז), 'כול כמוני,
תלמוד לומר "כי קדוש אני ה'
אלהיכם", קדשתי למעלה מקדשתכם'.
וקשה, מה פנות המדרש 'כול כמוני', וכי
יעלה על הדעת שנהייה קדושים כמו ה'.
והנה בשלשה מקומות מצינו גדר קדשה,
הראשון, במאכלות אסורות, שנאמר

נמנעים מלקיים מצוה זו מיראתם שיגיע עליהם איזה הפסד בפירוסותם, בא בסופי תבות שם זה למען ידעו כי אדרבא מצוה זו מסגלת לפרנסה.

נפש יהונתן

רבי יהונתן בנימין הכהן זצ"ל

מצות התוכחה שמירה מהחטאים

על פי מה שאמרו חז"ל (אבות פ"ה מ"ח) כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, כפי שלא יהא פלמידו בגן עדן והוא בגיהנום, וזה שאמר כאן הוכח תוכיח את עמיתך אם פן תהיה בבחינת מזכה הרבים, לכן זה יהיה שכתב ולא תשא עליו חטא, כלומר בשבילו שהוא יהיה בגן עדן לכן לא תשא אתה חטא לעולם, כפי שתוכל להיות כמותו בגן עדן.

ואהבת לרעך כמוך אני ה' (ט יח)

פרי העץ

רבי יהודה מודיען זצ"ל

על ידי אהבת רעים אין הדינים שורים עליהם

יראה לי על פי מה שכתב העקדה בענין התפלה שמתפלל אחד בעד חברו, על פי מעשה שהיו שני אוהבים נאמנים ואחד נתפס בבית האסורין, ובקש חברו מהמלך שיניח את חברו על שלשה ימים כדי שיצוה אל ביתו קדם שיהרג והוא ערב בערו, ולזמן המגבל לא בא ונגמר דינו של זה להריגה, וכאשר רצו לעשות בו משפט בא חברו רץ ואמר הנני לעשות בי משפט, ואמר המלך כיון שאני רואה שבאהבתם הם נפש אחת ממש אם פן למה יענש חברו שאין בו חטא כלל, ועל ידי זה פטר את שניהם.

והנמשל מוכן, כי על ידי שמתפלל בעד חברו, והיגו כי הוא מרגיש בצער חברו כאלו היה צערו ממש, אם פן אומר הקדוש ברוך הוא אם לחברו מגיע צער זה, אכל למה יענש זה שאינו מגיע לו צער זה, ועל ידי זה הקב"ה מרחם גם על חברו, אלו דבריו.

ואם פן אם איש ישראלי אוהב את חברו כנפשו, אין במציאות להיות חל חס ושלום איזה דין על שום איש ישראלי, כי אפלו אם אחד חייב באיזה ענש אומר הקדוש ברוך הוא אם הוא חטא כל ישראלי מה חטאו להיותם מצטערים בצערו של זה, וזה שנאמר ואהבת לרעך כמוך על ידי זה אני ה' בעל הרחמים.

רואין בעינינו שהחל נעשה קדש על ידי האדם, כי זו השעה שקדם הלילה היא חל גמור ונעשית קדש גמור בקדשת השבת.

וזה שאמר ואת שבתתי תשמרו, 'שבתתי' תרמי, דהיגו שבת שנתנו והקדישו הקב"ה, ושבת של התוספת שמוסיפין ישראל, הרי האדם עושה את החל קדש, ולכן אל תתפלאו איך גוף האדם שהוא חמר נעשה קדוש.

משוך חכמה

רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל

לרצונכם תזכחו רמו לשלמים שכשרים אף שנשחטו שלא לשם ששה דברים

חסר וי"ו, דהיה לו לומר 'תזכחוהו' [וכו'], ונראה דמרמו להך ששינוי במשנה סוף פרק בית שמאי (ובחסים מו): לשם ששה דברים הזכח נזבח, לשם זבח, לשם זוכח, לשם השם, לשם אשים, לשם ריח, לשם נוחח. אמר רבי יוסי, אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל אלו פשר (עכ"ל המשנה), רק שיחשב לשם זביחה, כמו דיליף שם בגמרא (מו) מן הך קרא 'לרצונכם' לדעתכם תזכחו. ולכן חסר וי"ו לרמוז על ששה דברים אלו, אם לא פנו פשר.

הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו

חטא (ט יז)

אלף המגן

רבי אליעזר פאפו זצ"ל

תוכחת מוסר בדרך אהבה וחבה

'הוכח תוכיח את עמיתך' בלשון עמית ולשון חבה, ולא תשא עליו חטא שלא תאמר לו אתה איש רע, איש חוטא, אלא אתה איש טוב וזה שאמה עושה בודאי שהוא מחמת חסרון ידיעה, על דרך שפרשו המפרשים על פסוק (משלי ט ח) 'אל תוכח לץ, רצונו לומר בלשון לץ פן ישנאך', הוכח לחכם בלשון חכם, שתאמר לו אתה חכם לא נאה לך עשות זאת, ו'אנא כבד'.

בן גרני

רבי יוסף ישראל זייטש זצ"ל

מצות תוכחה מסגלת לפרנסה

תוכיח את עמיתך סופי תבות 'חתך', והוא שם הידוע היוצא מסופי תבות פותח את ידך השם הממנה על הפרנסה, והיות שעל פי הרב האנשים

יש הכרח להטפל למת קרוב, ממילא אי אפשר להיות קדושים כמו ה', וזהו פונת המדרש 'קדשתי למעלה מקדשתכם' הינו משום שיש מיתה בעולם ולא שיה' להגיע לשלמות הקדשה. (באדיבות 'מכון חכמי ספרד' נתיבות)

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו

(ט ג)

עיר גבורים

רבי שלמה אפרים מלונטשיץ זצ"ל

שכר כבוד אב ואם בעולם הבא

אמרו רז"ל (יבמות ה): סמך פאן שמירת שבת לכבוד אב ואם, לומר לך שאם אמר לו אביו חלל את השבת אל תשמע לו כו'. ושואל הן פאן למה הזכיר דוקא חלול שבת ולא שאר עברה.

ונראה לפרש שמה שסמך פאן שמירת שבת למורא אב ואם, הינו פדרך שהזכרנו שהקב"ה אומר אם תירא אב ואם תזכה לאריכות ימים לא בעולם הזה, שהרי לפעמים אנו רואין אדם מכבד אב ואם ומת בקצר ימים, לכך אמר ואת שבתתי תשמרו כי מלת 'תשמרו' הוא לשון המתנה, כמו 'ואביו שמר את הדבר' (בראשית לו יא), וכאשר אמרו רז"ל (ברכות ג) 'ישמר לי על הפתח', וזה הוא שאמר פאן שישמר וימתין ליום שפלו שבת לעולם הבא ושם יקבל שכרו.

עוד יוסף חי

רבי יוסף חיים בר"ר אליהו זצ"ל

ביכולת האדם לקדש את גופו כמו שיכול להקדים לקדש את השבת

ואת שבתתי תשמרו. לומר אל יפלא בעיניכם באמרי 'קדשים תהיו' קאי על הגוף, שהוא חמר עכור שיהיה גוי קדוש, רצה לומר גויה קדושה, דאיה' יהיה חל קדש, ועל זה אמר ואת שבתתי תשמרו לשון רבים.

והיגו על פי מה שכתבתי בס"ד בפסוק (שמות לא טז) 'ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת', והיגו כי שבת דקדושה ברין הוא הוא כ"ד שעות מערב עד ערב, אמנם ישראל צריכים להוסיף מחל על הקדש לקדש את השבת בכניסתו שעה אחת קדם הלילה, ויש לו דין שבת גמור בקדשה ובהלכותו, ולזה אמר 'ושמרו בני ישראל את השבת' של הקב"ה, וכזה יכולים גם הם לעשות שבת אחר, תוספת על שבת שהקדישו הקב"ה, ונמצא אנחנו

התנא (אבות פ"ה מכ"א), ונמצא שהאדם כבא לכלל שנים אלו הוא קרוב למיתה, שהרי ימי שנותינו בהם שבעים שנה, וכיון שכן הם ימי הקרינה ואפיסת הכחות, וכיון שכן אין ההדור והקימה גורם לו להתגאות, יען שימים אלו נקראים ימי הרעה, שאין האדם חושק לא בשום פבור ולא בשום מעלה, ואדרבא מואס בכל זה, ואם פן לא מפני שיהדרו לו ויקומו מפניו בא להתגאות, לכן צוה הקב"ה 'מפני שיבה תקום והדרת פני זקן' יען שמשובה וזקן אינו נמשך גאות כמדבר, ונמצא שאינה מצוה הפאה בעברה. (סי' אלף קנח)

בנין דוד

רבי דוד דב מייזלש זצ"ל

מצוה להדר פני זקן משום שמתקרב יותר לשלמותו

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיד. ויש לדקדק למה נכתב כאן 'ויראת מאלקיד'. ונראה לפרש, דהנה יש לתן טעם על מה שצוה תורה להדר פני זקן, על פי דברי זקני מאור הגולה מליסא זי"ע על הגמרא (בי"מ פז.) עד אברהם לא היה זקנה וכו', אתא אברהם בעי רחמי ויהוה זקנה, שצאמר (בראשית כד א) 'ואברהם זקן'. והמאמר תמוה.

ופרש זקני ז"ל, דקדם שבא אברהם אבינו ע"ה לא היו מאמינים בהשגרת הנפש, כי חשבו דכמו שהגוף שהוא החמר פלה ואבד, פן הנפש שהוא גר ה' נשמת אדם, הוא דוגמת הגר דאחר שדלק אין לו עוד היות, ולכן לפי דעתם הנפסדה לא היה לזקנה חשיבות, כי קרוב הוא לסופו, והיו מחשיבין הפן יותר מאביו פינן שעוד רבות בשנים יחיה.

וכשכא אברהם אבינו ע"ה האיר עיני העורים, כי אדרבה עקר תכלית האדם הוא לתקן עצמו בפרוודור עולם הנה פדי שיפנס לעולם הבא, ואם פן אדרבה פל שיזקין האדם קרוב הוא לתכלית השלמות לתסות בנעם ה', וזה הפונה עד אברהם לא היה זקנה, שלא היה חשיבות להזקנה, עד שבא אברהם והאיר עינים ויהוה זקנה, רצה לומר שהיה להזקנה חשיבות.

ועל פי זה מוכן דמהאי טעמא צוהה התורה להדר פני זקן, פדי לקבע בלב ישראל אמונה בהשגרת הנפש, שתכלית האדם בעולמו הוא העולם הבא, ולכן יש לזקנה חשיבות דמתקרב ביותר לשלמותו. וזה פונת הפתוב והדרת פני זקן ועל ידי זה ויראת מאלקיד תבוא ליראת שמים,

חדדים

רבי אלעזר אזכרי זצ"ל

סגלת מצות והדרת פני זקן ליראת שמים

לקום מלא קומתו מפני זקן אפלו אינו חכם וכן מצוה להדרו, שצאמר 'מפני שיבה תקום והדרת', ופרשו התוספות וסמ"ג ד'תקום' נדרש לפניו ולא חריו, כאלו אמר מפני שיבה תקום והדרת, תקום והדרת פני זקן, ושעור שיבה שבעים שנה [וכו']. והרגיל במצוות אלו יזכה ליראת שמים, דכתיב 'מפני שיבה תקום והדרת פני זקן' וסמ"ך ליה 'ויראת מאלקיד'.

נתיבות עולם

רבי יהודה לינוא מפרא זצ"ל

מצות קימה והדרו לזקן מפני שהוא מרחק מהגשמיות והחמריות

הכבוד מתחסס אל אשר הוא רחוק מן החמרי, כי החמר הוא בעל גנות וחרפה, כי מצד החמר נמצא הזנות ושאר גנות, ואלו השכל הנבדל מן החמר הוא הכבוד.

ולפיכך ראוי לנהג פבור בחכמים, עד שאמרה תורה 'מפני שיבה תקום והדרת פני זקן', וחרב בעל שיבה גם פן עם זקן, מפני שהשיבה מפני זקנתו מסלק מן הגשמי החמרי לעת זקנתו, עד שהוא קרוב להיות נבדל מן הגשמי, ולפיכך ראוי אל הכבוד גם פן, שכל אשר מסלק מן החמרי הוא ראוי אל הכבוד.

ומפני כך נקרא יניק וחסים גם פן בשם 'זקן', ואין זקן אלא שקנה חכמה, וכל זה מפני שבעל החכמה מסלק מן הגשמי, וכן הזקן בחכמים, ושניהם ראויים אל הכבוד. (נתיב התורה פ"ה א)

ידו בנל

רבי אליהו הכהן זצ"ל

בעל שיבה אינו בא לידי גאווה כשעומדים מפניו

כתב בספר הקנה הביאו בעל ספר צפנת פנעם, זה לשונו: יש להקשות מה תועלת יש במצות קימה והדרו, הא אין זה אלא מצוה הפאה בעברה ואסור, דמאחר שרואה אדם זה שעומדים מלפניו הוא מתגאה, והקב"ה הוא גאה על כל גאים, ומעבירין אותו מן העולם בשביל זה, עכ"ל ספר הקנה [וכו].

ונראה דהתשובה לזה, דכיון דכן ששים לזקנה וכן שבעים לשיבה פדברי

וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו (יט כג)

עבודת הצדקה

רבי צדקה חוצין זצ"ל

ערלת העץ תלויה במחשבה

יש לדקדק, מה בא הפתוב לרבות באמרו "כל" עץ מאכל, שלכאורה די היה לו לומר 'ונטעתם עץ מאכל' ותו לא. **ויובן**, ע"פ מה שכתב הרמב"ם בהלכות מעשר שני (פ"י הל' ב-א), הנוטע אילן מאכל ודעתו עליו שיהיה סיג (גד) לגנה, או שנטעו לקורות ולא לפרות, הרי זה פטור מן הערלה. נטע אילן וחסב שיהיה הצד הפנימי שלו למאכל והחיצון לסיג, או שיהיה הצד הפתוח למאכל והעליון לסיג, זה שחשב עליו למאכל חייב בערלה, וזה שחשב עליו לסיג או לעצים פטור, שהדבר תלוי בדעתו של הנוטע.

ואפשר שהטעם שרבה הפתוב ואמר "כל עץ מאכל", הוא לפי שרצה לומר, שבשביל שיתחייבו כל פרות העץ בערלה עליו לחשב בזמן הנטיעה על "כל" העץ שנוטע אותו בשביל מאכל ולא לסיג, רק אז 'וערלתם ערלתו את פריו', שכל פרותיו נאסרים בערלה. אבל אם יערב במחשבתו שיהיה העץ גם לסיג או לדבר אחר, אזי חלק מהעץ אינו נאסר בערלה וכפסק הרמב"ם. (באדיבות 'מכון חכמי ספרד')

נתיבות

• מצוות הפרשה •

מצות קימה והדרו לזקן

אברבנאל

רבי יצחק אברבנאל זצ"ל

הנמנע מלהדר פני זקן לא יגיע לשנות הזקנה כמוהו

בהדרו הזקן אמר 'ויראת מאלקיד', לפי שטבע הנערים והבחורים לשחק ולהלעיג מהזקנים, ולכך הזהירם שייראו את ה', כי אם לא יעשו כן ולא יהדרו פני הזקן לא יגיעו להיות זקן כמוהו. וכדומה לזה נאמר על 'ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלקיד' (יט יד), כלומר שאם תלעיג מהעור ותתן מכשול לפניו, יהיה שכרך שתהיה עור כמוהו.

שהוא לשון חובה. (דרוש כבוד הרב)

יוסף אברהם

רבי יסף שאלתיאל זצ"ל

המקבל פני זקן כמקבל פני השכינה

ועל פי מה שכתוב (תנחומא כי תשא כז) דכל המקבל פני זקן כמקבל פני שכינה, זה אפשר פונת הפתוח והדרת פני זקן ויראת מאלהיה, ירצה, על ידי כי הדרת פני זקן לקבל פניו, זה נחשב כאלו 'יראת מאלהיה' וכאלו קבלת פני שכינה.

המכבד זקן וזכה לאריכות ימים ולזקנה

אי נמי, דהמכבד לזקן וקם בפניו, מדה כנגד מדה יזכה גם הוא לזקנה, ויכבדוהו. וזה אמרו מפני שכיבה תקום וזנה תזכה כי הדרת אמה פני זקן, שמהיה לך זקנה מהדרת. (פר' תולדות)

רוח יעקב

רבי יעקב בן שבת זצ"ל

מצוה להדר פני זקן בן ששים שנה

אפשר לפרש על פי מה שכתב הב"רפי יוסף ז"ל (יו"ד סי' רמד סק"ד) משם ה"ר זיע"א, שאף על פי שאין חיוב לקום מן הדין רק לזקן בן שבעים שנה, מפל מקום מצוה להדר בן ששים שנה.

ובזה יפרש הפתוב, משום שהיה לו לומר 'מפני שכיבה וקמת והדרת פני זקן', או יאמר 'מפני שכיבה תקום ותהדר פני זקן', אלא הפונה כמו שכתבתי לפי שאחת חובה ואחת מצוה שנה וכתב הכי, וזהו **מפני שכיבה** שהוא בן שבעים, כמו שאמרו (אבות פ"ה מ"א) 'בן שבעים לשיבה', לזה תקום חובה עליך לקום, אבל פני זקן שהוא בן ששים, כמו שאמרו (סו) בן ששים לזקנה, לזה והדרת דוקא ואינו חובה, וזהו 'והדרת פני זקן' מצוה, ולא אמר 'וההדר'

נתב סופר

רבי אברהם שמואל בנמין סופר זצ"ל

תוספת כבוד לזקן שקנה חכמה

הנה מצוה לעמד מפני שכיבה עם הארץ, ומצוה לעמד מפני זקן שקנה חכמה, ואם שניהם תאחדו באיש אחד שהוא זקן בימים וגם קנה חכמה, אינו נפר אם מכבדו מפני שבא בימים או מפני התורה שיש בו, וצריך בודאי לעשות לו יתרת הכבוד והדור ביותר, וזה שאמר מפני שכיבה תקום, ואם הוא זקן שקנה חכמה גם כן והדרת, צריך לעשות לו הדור, שיהיה נפר שמכבדו מפני התורה דאית ביה.

מעשי צדיקים

איש אמו ואביו תיראו (יט ג)

בסוף זמן חרף, בעת שנקנס הבחור שמואל **צבי קובלסקי** ז"ל להפרד מהחזון **איש** זצ"ל לפני נסיעתו לבית הוריו, הוא הורה לו כי לדעתו חובה על כל בחור לפני ימי בין הזמנים ללמד הלכות כבוד אב ואם, הדבר אינו שונה מצווי חז"ל כי שלוש יום לפני החג שואלים ודורשים בהלכות החג.

לימים היה הרב קובלסקי מורה לתלמידיו שאם לא למדו הלכות כבוד אב לפני בין הזמנים, מטלת עליהם חובה מקפלת לשננם בימי בין הזמנים עצמם, מתקנת משה רבנו ללמד הלכות חג בחג. (אנא עבדא)

ואת שבתתי תשמרו וגו' (יט ג)

ביום חמישי כ"ז חשון תשנ"ח, נסע הרה"ק **רבי יצחק אייזיק מזוטשקא** זיע"א בעל **הנחל יצחק** לוינה שבאוסטריה, לשהות של מספר ימים עבור מוסדותיו הקדושים.

בהגיעו לוינה נכנסו אליו בבית האכסניה בעלי בתים ואברכים להתברך מפי קדשו, בעת שהגיעו מספר אברכים בצותא, התענגו האם קזם בעיר וינה 'ועד השבת', האברכים חיכו בינם לבין עצמם והשיבו

התענגו הרבי מה פרנסתו, והוא השיב שיש לו חנות למכירת מזכרות ויצעצועים קטנים, שאל הרבי, 'ומה עם שבת, האם החנות סגורה בשבת', והוא השיב שאי אפשר לבקש ממנו לסגור את החנות בשבת, כי עקר פרנסתו מגיעה בימי שבת וראשון, אם הרבי ירצה הוא מוכן לסגור ארבעה ימים באמצע השבוע, אז כמעט ואין קונים, אך אם יסגר בשבת, עדיף לסגור בכלל את החנות.

הרבי היה מזעזע עד עמקי נפשו, יהודי מחלל שבת, והפרות של מעשיו מגיעים אצל בניו, איך מחלצים אותו ואת בנו ממצר ומרדת שחת, הוא קורא לבעל האכסניה, ובקש שיתקשר לאברכים שמנה אותם לועד השבת של וינה, ויקרא להם שיבואו אליו ברחיפות.

האברכים לא ידעו מה רוצים מהם, אבל אם הרבי קורא, אין ברירה ומגיעים מיד, אותו יהודי המתין בחוץ, והרבי ספר את אשר שמע מהיהודי ואמר להם תוכחה, 'אמרתם שאין פה בשבילי מי לעשות ועד השבת, יש פה יהודים שמחללים את השבת ואחר כך הילדים מתבוללים בין האמות, רחמנא לצלו'.

אחר פנה אליהם הרבי ושאל, 'מה אומרים חברי ועד השבת של וינה, אם היהודי יבטיח שהוא סוגר את החנות בשבת ויתחיל לשמור שבת, האם אנו

לרבי שהקהלה החרדית פאן מאד קטנה והיא גם מחלקת לכמה קהילות קטנטנות, ואין פאן עבור מי לעשות 'ועד השבת'.

הרבי השיב שאסור שיהיה כדבר הזה, קהלת וינה ללא ועד שבת, דבר לפנייהם מחשיבות וגדל קדשת השבת, ואמר שאינם הולכים לביתם עד שממנים פאן במקום את 'ועד השבת של קהלת וינה'.

במקום מנה הרבי את הרב יעקב סופר לראש ועד השבת, ועוד שלושה אברכים עמו לחברי ועד השבת, האברכים שבו לביתם עם המנוי החדש, ואינם מבינים מה הועד הזה יעשה פאן בווינה, ועם מי בדיוק הוא הולך להתעסק.

מלכתחלה התכונן הרבי לחזר לארץ הקדש מיד ביום רביעי הקרוב, אמנם 'מה מצעדי גבר', ומאת ה' היתה זאת שבארץ הקדש התקומה לפתע שבייתה כללית במשק, נמל התעופה היה סגור אין יוצא ואין בא, והרבי נאלץ להשאר בווינה לשבת נוספת.

בימים שגשאר הרבי בווינה מפני השבייתה, הגיע יהודי מקומי קצת מודרני, ובקש להפנס לרבי, פאשר נכנס החל לבכות, ספר כי בנו החליט להנשא לנכרית והוא לא יכול לסבל את הדבר הזה, הנוגע לו בנפשו.

מבטיחים לו שבגו יעזב את הנכרית וישא בת ישראל פדת משה וישאל, ויזכה לרב נחת יהודית".

האברכים שישבו במקום הרגישו שהם במעמד של בית דין, הרבי מפעיל כח משמים לפסק כאן והם צריכים וחיבים להסכים עמו, אפלו שאינם יודעים עדן מה הסמכות והיכולות של ועד השבת, בכחו של הרבי הקדוש היושב במקום האמינו, ואמרו לרבי שבודאי כף הינה.

הרבי הורה להכניס את היהודי לקדש פנימה והודיעו, "חברי הועד השבת של וינה היושבים פה החליטו שאם אתם תסגרו את חנות השבת, בנכם יעזב את הנכרית וישא בת ישראל כשרה, ותראו ממנו רב נחת דקדשה".

היהודי החל לבכות שוב והפעם מרב התרגשות, אמר לרבי שכמוכן שקשה עליו מאד לסגור את חנות, אבל בשביל זה הוא מוכן ללכת אפלו במסירות נפש, ונתן הבטחתו לסגור את חנות ולהתחיל לשמור את השבת.

מספר הרב יעקב סופר, "אני מכיר אישית את אותו בן, כיום הנו אברך חסידי עם שטריימל, יושב ולומד ולו שבקעה בנים יקרים הלומדים במוסדות מפארים באחת הקהלות הקדושות באירופה.

גם אביו שומר תורה ומצוות, אך יש לו מעט תרעמת על הרבי, הוא רצה 'נחת יהודית', אבל שהברכה של הרבי תפעל עד כדי שבגו ילך בשבת עם שטריימל, זה קצת מגזם בשבילו". אז הובן מדוע בארץ הקדש היו צריכים לעשות שביטה באותו השבוע, כדי להציל מרדת שחת יהודי בעיר הבירה וינה.

(סמועות טובות)

ואת שבתתי תשמרו אני ה' (יט א)

ספר רבי יצחק שלמה אוגור זצ"ל, בדרךשה הראשונה שנשא **רבי שמעון סופר** זצ"ל בהגיעו לכהן כרבה של קראקא המעטירה, פתח והקדים טרם דרשתו במעשה נורא שארע עם אביו **החתם סופר** זצ"ל, שאף הוא היה שותף בדבר.

בחור מתלמידי ישיבת החתם סופר, בן למשפחה מנכבדי העיר, הקדיח תבשילו ונהג שלא בדרך התורה, הגם שהחתם סופר לא אבה לשלח תלמידים

מישיבתו, אותו תלמיד לא הותר בידי ברה והתנהגותו חיבה את שלוהו.

בתחלה עורר הדבר מהומה גדולה עקב פגם המשפחה, אך עם הזמן שקטה המריבה, בסופו של דבר עזב התלמיד את הישיבה ואת העיר פרשבורג, הרחיק נדד וירד מטה מטה עד הדיוטא הפתחונה, אחר זמן נשא אשה וחרז לעיר אבותיו פרשבורג, היה מחלל את השבת הקדושה בפרהסיא לעין כל, ואף פתח חנותו בריש גלי בעצומה של השבת.

כאשר הופיעו עדים נאמנים לפני החתם סופר וספרו על חנות הפתוחה בשבת, הוא שלח את בנו הגדול **רבי שמואל וואלף סופר** זצ"ל בעל **הכתב סופר**, להעידו ולהתרות בו שינעל את חנותו בשבתות ימים טובים, ואם יפרץ גדר, ידע בנפשו שהוא משחק באש ולא יזכה.

הכתב סופר בא לפני הפוקר ומסר את דברי אביו הרב והתראתו, אך אותו רשע לא התרגש למשמע הדברים, תפסו בידי הטמאות, והשליכו חוצה בשאט נפש. בשבת הבאה באו שוב אל החתם סופר, וספרו כי אותו בן בליעל ממשיך ועומד במריו, חנותו עודנה פתוחה גם בשבת זו.

שלח אליו החתם סופר בשנית את בנו הכתב סופר, להעיד בו פעם נוספת שיסגר את חנותו ולהזהירו כי הוא משחק באש, אך אותו זד יהיר חזר על מעשהו כבראשונה, לעג לדבריו והשליכו החוצה גם הפעם, אלא שבפעם הזאת הגדיל לעשות והזהירו לבל יהיו שוב אליו עוד, כי בפעם הבאה יכבדוהו בסטירה עזה על פניו.

לשבת הבאה בפתחו שוב את חנותו, שלח אותי אבי ביחד עם אחי הגדול אל אותו נבל, להזהירו בפעם האחרונה על קדשת השבת ולהתרות בו שיסגר את חנותו, והפעם הוסיף, "אם ירהיב רשע זה להרים ידו על אחד מכם, תכוננו בשם הקדוש שהנגי מוסר לכם ואז דמו בו מות יומת, וכל העם ישמעו וייראו".

הלכנו כדבר אבינו, באנו לאותו רשע ששנה ופרש, התמצבנו לפניו, והתרינו בו, הוא שמר הבטחתו וסטר בכף ידו המגשמת על פניו הקדושות של אחי רבי שמואל וואלף, אזי יצאנו אל מחוץ לדלת חנותו של מנוול זה,

וכוננו באותו השם שמסר לנו אבינו הקדוש. אותו מחלל שבת עז פנים לא הוציא שבתו זו, ויצא מחנותו כשהוא פגר מת. (ספרא דמלכא ע"פ רשומים בסמך)

לא תגנו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו (יט יא)

בכל עת שהיה הרה"ק **רבי שמואל שמואלקא מניקלשבורג** זיע"א משגר מכתב בידי שליח, לא בידי הדאר הרשמי של המלכות, מהר ושלם את תמורתה לחוכר של הדאר.

שאלוהו, "כל כף למה, הלא חוכרי הדאר רמאים הם, והמלכות מלכות של רשעה היא, מלאה חמס וגזל, תשלומים הללו, לשם מה הם באים".

נענה רבי שמואל שמעלקא ואמר, "אם גזל אין כאן, הרי שרמאות יש כאן, ואם רמאות אין כאן, הרי שסכנה של מרמה ושקר יש כאן, ישאלו אותי ואצטרף לשקר". (חסידי מספרים)

שדך לא תזנע בלאים ונגד בלאים שטטנז לא יעלה עליך (יט יט)

כאשר בקר רבה של וורקא רבי שמואל מאפטא זצ"ל בעל תורת שמואל, שנמנה על חסידי הרה"ק העבודת ישראל והרה"ק רבי יעקב יצחק מלונגלין זיע"א בעיר פוזנא, בבית רבו וידידו משכבר הימים, רבי עקיבא איגר זצ"ל, הציץ רבי עקיבא על מלבושי אורחו, והבחין כי הוא לבוש בגדי משי כדרך החסידים, ולא בגדי צמר כאשר היה נוהג ללבש בעבר.

אותן השנים נמנעו החסידים מללבש בגדי צמר, מחשש פן נתערב משהו פשתן בבגד ויש בו חלילה משום אסור שעטנז, ורבי עקיבא איגר פנה אל אורחו ושאל, "מה לך שנעשית חסיד, והתחלת ללבש בגדי משי".

השיב רבי שמואל, "וכי כיצד לא ירא רבי הקדוש ללבש מלבושי צמר, אשר עלול להיות בהם חלילה חשש אסור תורה".

בשמע רבי עקיבא איגר את הדברים, הרים בקול מר על אשר לא עלה רעיון זה על לבו כל ימיו וכי האמת והצדק אתו, עודנו מדבר עמו

חמור", אמר לו "בעבור השחתת פאת ראשם".

אמר לו, "וכי מה שיכות יש לפאה בשורים אלה", אמר לו האר"י, "וכי לא קרית", אמר לו, "אדוני, דבר זה אינו פתוב לא במקרא ולא בגמרא ולא במדרש", אמר לו הרב, "מקרא מלא הוא, לא תקפו פאת ראשכם, ראשי תבות פ"ר, לומר כל המגלח פאת זקנו והמקיף פאת ראשו, מתגלגל בפר.

צריך אתה להתענות מחר ולכונן כף וקר לשם פלוני", וכן על זה הדרך, וכתב לו כל התקונים והסגופין שהיה עליו לעשות, עד שנתקנו אותם האנשים וכאו לרבי יעקב בחלום ואמרו לו, "תנוח דעתך כאשר נחה נפשנו מאותו הצער.

מאותו היום שהתחלת לעשות התקונים שאמר לך הרב, בתקון הראשון הוציאנו מהעבודה הקשה שראית והכניסו אותנו לגיהנום, וכן על זה הדרך, כל תקון שהיית עושה היו מוציאים אותנו מעל כבד ליותר קל ממנו, עד שהכניסונו לגן עדן". (מעשה צדיקים)

מפני שיבה תקום והדרת פני זמן ויראת מאלקיך אני ה' (יט לב)

כל ימיו רחק עצמו ראש ושיבת פורת יוסף רבי עזרא עטייה זצ"ל מכל גדוד אבק של גבה לב, עד שענוותנותו נעשתה לו קנין נפש טבעי. מעשה וישב במסבה של גדולי הדור, והנה נכנס ובא תלמיד חכם מפלג שהיה צעיר בגילו יחסית לכל הנוכחים, ובהיות שלא נותר עבורו מקום ושיבה, נשאר לעמד.

רבי עזרא עטייה הטרד מכף שאותו גאון צריך לעמד על רגליו ולא יושב במנוחה ככל הנוכחים, אבל ידע שאם יציע את פסאו, בודאי יסרב הלה לשבת במקומו ויוסיף לעמד.

קרא לו רבי עזרא שישג אליו, לחש באזנו שהוא אינו מרגיש בטוב ומכרח ללכת, והרי לפניו פסא פנוי, ומיד קם והלך מבלי שירגיש אותו תלמיד חכם כי כבדהו וכי הלך מן המסבה רק לכבודו.

אחר מעשה השיח זאת רבי עזרא לפי תמו באזני אחד מתלמידיו, ואף הוסיף והתבטא, "לא יכלתי לסבל שיהיה תלמיד חכם עומד, ואני יושב". (ארוי הלבוני)

בשיבא בדרכו חזרה לארץ הקדש, היה רצונו לבוא בדרך על הגמל, אמרו לו אוהביו, "למה לך לרכב על גמל שהוא קשה לרכב עליו, קנה לך חמור ותלך בנחת עם רוכבי סוסים", וכן עשה, יצא בשיבא וכמו שהיה רואה שעושים רוכבי הסוסים, כן היה עושה.

ויהי היום, נחו רוכבי הסוסים כמנהגם וגם החכם עמהם, ומיד נפלה עליו תרדמה עמקה וישן, כאשר קמו כלם ללכת, הקיצו אותו ויקם ויתר את חמורו וילך החמור אחר השיירה, אף הוא חזר ונרדם לשעתים נוספות.

בשקם, לא ראה אדם לנגד עיניו ויחרד, התחיל לרוץ ארח בלב המדבר והיה בצער גדול, סמוך לערב ראה מרחוק אדם חורש בשדה, שמח ואמר, "אלף עמהם", וירץ לקראתם ויבוא אל המקום, וישב שם מעט.

לפתע נבהל מאשר ראו עיניו, החורש היה מכה בשורים באכזריות רבה, כעבר זמן מה ראה והנה נהפך החורש לשור והשור נעשה אדם, האדם אסר את השור בעל והחל להכותו, וכן על זה הדרך היו מתחלפים.

נבהל הרב אף לא היה לו מקום לברח, כי לא ידע את הדרך, והיה בצער גדול, כשבא השמש הפכו שלשתם לבני אדם, נתנו קולם בבכי ודברו עמו ואמרו לו, "ברוך הבא, כבודך מצפת", אמר להם "הו".

אמרו לו, "הרב אשכנזי יושב בצפת", אמר "הו", אז נפלו לפני רגליו ובכו וגם החכם בכה עמהם, ויאמרו לו, "ראה כבודך בצערגו", ויאמר "כו", אמרו לו, "למען ה', רחם עלינו שבני ישראל אנו, כשתלך לצפת תלך לפני הרב ותפל לפניו שיתקן אותנו, שאין אנו יכולים לסבל עוד אלו הצרות".

אמר להם החכם, "כן אעשה", ונשבע להם שכל תקון שיאמר לו הרב, יעשה אותו עבורם, אז לקחוהו והניחוהו בשיירה כהרף עין, ותשב רוחו אליו. כשבא לצפת מיד בא לפני הרב, והרב קדמו ואמר לו, "בשביל השורים אתה בא אלי, מחר תבוא אצלי".

למחרת אמר לו האר"י הקדוש, "ידע כבודך, ההכרח שאמרת לך בהליכה זה הוא, כבודך משרש נשמתם, ותדע שהם פלוני בן פלוני ממקום פלוני, שאל רבי יעקב, "מדוע קבלו ענש כה

הסיר מעליו את כל הבגדים העליונים שהיו עשויים צמר, והמתין כף עד שהביאו לו מלבושים אחרים שאין בהם צמר. (תורת שמואל)

כל ימיו נזהר היה הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקוזניץ זיע"א ביותר, שלא ללבש ואף לא לשבת על בגד העשוי מצמר, משום חשש שעטנז.

כשהזדמן לוורשא, כבדו אותו להתישב על פסא של צמר והוא ישב בטעות, מיד כשהרגיש קם מהפסא וספר, "לפני זקני הרה"ק רבי אלעזר מקוזניץ זיע"א הגישו לאכל חתיכת בשר, אחר כך באו בני הבית ואמרו בבהלה שזה היה מבשר עגל שנשחט תוף שמונה ימים, והרבי חלילה נכשל באכילתו.

רבי אלעזר נשאר שלו וננות, וצוה שיחקרו ויידרשו את הדרך, דרשו וחקרו והברר כי העגל נשחט לאחר שמונה ימים, כשהגיעו לרבי אלעזר וספרו זאת, אמר שהוא ידע שלא נכשל, כי כבר אמר שלמה המלך (משלי יב טא), "לא יאנה לצדיק כל און".

לכאורה הפסוק אינו מובן, הכי יכול אי מי להחזיק עצמו לצדיק, אלא הכונה היא שאם הוא צדיק בענין אחד, בדרך זה לא יפשל, מכיון שהוא נזהר מאד בענין האכילה, ידע שלא נכשל. כשסיים רבי ירחמיאל משה לספר זאת, קראו לבעל מלאכה שיפתח את עור הפסא, ואז התברר לכל שהוא נקי מצמר. (מעשה אפד)

לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך (יט כז)

מעשה בימי הרב האר"י הקדוש זיע"א, שבא לפניו הרב יעקב אבולעפאי זיע"א וקדמו הרב ז"ל ואמר לו, "כבודך רוצה לילך למצרים ומבקש ממני לכתב לך אגרת", אמר לו "הו", אמר לו, "לך לשלום, שהוא הכרח גדול בהליכתך".

אמר לו, "מהו ההכרח, מאחר שאינו הולך בשליחות מצוה", אמר לו הרב, "בחרתך תדע ההכרח", כתב המלצה ונתן לו, ואמר, "ימהר יחיש הליכתך", וכן עשה, הוא קם והלך מצרימה, בה עשו לו נדבה גדולה לכבוד הרב.

פרשת קדושים

מאזני צדק אבני צדק

מרגלא בפומיה של הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימינוב זיע"א: דעו לכם, כשם שרבינו האר"י הקדוש זיע"א לא ירדה נשמתו לעולם הזה אלא כדי להקים ולהעמיד את תלמידו הגדול, מעתיק שמועתו, רבינו חיים ויטאל זיע"א, כך באותה מידה ממש לא הייתה ביאתי לעולם הזה אלא כדי להקים ולהעמיד את תלמידי היקר הרה"ק רבי צבי הירש זיע"א, הוא אשר נודע לתהילת עולמים בתוארו הנשגב "רבי צבי הירש משרת".

בשל כך, כאשר החליט הרה"ק רבי מנחם מנדל שיש בדעתו לעזוב את העיר 'פריסטיק' בה היה מתגורר באותם ימים בהם פגש בו תלמידו רבי צבי הירש ולהעתיק את מעונו אל העיר רימינוב, שם הוצע לו לעלות על כסא הרבנות ולהנהיג את עדתו ברמה, הרי שבראש ובראשונה הוא פנה לתלמידו רבי צבי הירש וביקש ממנו כי יואיל להתלוות עמו למקום מגוריו החדש ואף שם יוסיף אומץ להמשיך ולכהן כנאמן ביתו וכמשרתו בקודש.

אין צורך לומר שרבי צבי הירש נענה בחיוב לבקשת רבו הגדול, ויחד עימו עקר מפריסטיק לרימינוב, שם הרחיב הרה"ק מרימינוב את תפקידו של רבי צבי הירש והטיל על שכמו משימות חשובות נוספות שהיו קשורות להנהגת רבנות העיר.

אחת מהמשימות שרבי צבי הירש נעשה אחראי להם הייתה ביקורת המידות והמשקולות של חנויות העיר, וכאותה מצות עשה שנצטוינו בפרשת השבוע, פרשת קדושים (ויקרא יט לה-לז): 'לא תעשו עֵוָל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמִּשְׁוֹרָה. מֵאֲזַי צֶדֶק אֲבִי צֶדֶק אֵיפֹת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק יִהְיֶה לָכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. וְשִׁמְרֶתֶם אֶת כָּל חֻקֹּתַי וְאֶת כָּל מִשְׁפָּטַי וְעִשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי ה'.'

הלכה פסוקה היא בדברי הרמב"ם (הלכות גניבה, פרק ח הלכה כ): "חייבין בית דין להעמיד שוטרים בכל מדינה ומדינה ובכל פלך ופלך שיהיו מחזרין על החנויות ומצדקין את המאזנים ואת המדות ופוסקין

את השערים, וכל מי שנמצא עמו משקל חסר או מדה חסרה או מאזנים מקולקלין, רשות יש להן להכותו כפי כוחו ולקנסו כפי ראות בית דין לחזק הדבר".

כיון שמחובת הבית דין היא להעמיד שוטרים על עניין זה, הרי שהרה"ק מרימינוב מינה את רבי צבי הירש להיות שוטר על ענין זה, כשהוא מצרף אליו עוזר שילך יחד עימו ויסייע בידו במלאכת הקודש. ואף יום מיוחד קבע להם לכך: ערב ראש חודש. בכל ערב ראש חודש, הלוא הוא יום כיפור קטן, היה רבי צבי הירש, יחד עם עוזרו, יוצאים למסע בין כל חנויות העיר רימינוב, שכן כך הורה רב העיר, שלא תהא חנות אחת, גדולה או קטנה, או אפילו דוכן בשוק, שתהא פטורה מבדיקה מקפת של כל המידות והמשקלות המצויות בהם.

וכבוד רב היו בעלי החנויות של העיר, החנוונים והירקנים וכיוצא בהם, נוהגים בשליחי בית דין הללו. מכניסים אותם לחנויות בחדרת קודש ומגישים בפניהם את כל המידות והמשקלות, והם בוחנים אותם בעיון ובדקדוק רב, לדעת כי אין בהם משקל פחות או יותר ולראות כי הם מתוקנות היטב כדת של תורה.

כך היה עולם כמנהגו נוהג במשך זמן רב, עד שבפעם אחת התבלבלו היוצרות והתערבבו סדרי בראשית ואחד מבעלי החנויות לא זכר את אשר לפניו. זחה עליו רוחו ונכנסה בו רוח שטות להתנהג שלא כראוי. תחילת דבר הייתה כשאותו בעל חנות, איש מכובד ומטובי קהילת רימינוב, לא מצא לנכון לקבל בעצמו את פני שליחי בית דין, רבי צבי הירש ועוזרו, ותחת לשרתם כהוגן ולעמוד בפניהם כעבדא קמי מריה, בחר לשלוח אליהם את אחד מעובדי החנות כדי שיתעסק עימם. כאילו זה למטה מכבודו להיות זה שמגישים להם את האבנים לבדיקה.

כמובן ששליחי בית דין מחלו על עלבונם וערכו את ביקורת המידות והמשקלות כהרגלם וכמנהגם. עובד החנות הגיש בפניהם את כל המידות והמשקלות והם בחנו אותם בדקדוק רב, ואכן הגיעו למסקנה כי הכל כשר וישר על הצד היותר

טוב. כל האבנים כשרות הם ואין בהם כל פגם.

עוד הם מבקשים לצאת מהחנות כדי להמשיך בדרכם, והנה עיניו של רבי צבי הירש צדו אבן משקל שהייתה מונחת על רצפת החנות, מחזיקה את הדלת לבל תסגר. התכופף רבי צבי הירש אל עבר אבן משקל זו, הרים אותה ובחן אותה. עד מהרה גילה רבי צבי הירש כי מדובר באבן פגומה שאסור לאדם להחזיקה בבית.

חזר רבי צבי הירש אל החנות, אלא שהפעם לא המשיך לשוחח עם עובד החנות אלא החליט לפנות אל בעל החנות עצמו ולהעיר לו על המכשלה אשר תחת ידו, שהרי גמרא ערוכה היא במסכת בבא בתרא (פ"ט:): "אמר רב יהודה אמר רב: אסור לאדם שישהה מדה חסרה או יתרה בתוך ביתו, ואפילו היא עביט של מימי רגלים". כך שגם אם אבן המשקל משמשת כמעצור לדלת גרידא עדיין אסור להשהותה בבית, אפילו אם היא אינה משמשת כאבן משקל.

אם דעתו של בעל החנות הייתה צלולה עליו בוודאי שהיה נוהג כפי שנוהגים אנשים מהשורה במקרה כזה: מקבלים את דעתו של שליח בית דין בסבר פנים יפות וממלאים אחר מוצא פיהם ללא עוררין. אם לדעת שליח בית דין מדובר באבן מידה שנחסרה ונפסלה, היו מקבלים את הדין באהבה ומבערים את האבן מחנותם.

אלא שאותו בעל חנות היה יהיר וגאוותן ולא יכול היה לשאת דבר זה שנעלמה ממנו הלכה מפורשת. כשומעו את דברי רבי צבי הירש על אותה אבן משקל שמשמשת כמעצור לדלת והנה היא פגומה, הרים האיש את קולו בשחוק ובלגלוג רב ויאמר בהתרסה: הגם המשרת עלה ונתעלה להיות בפוסקי ההלכה? הגם מעצור לדלת נחשבת כאבן משקל? וכי מחוסרי מעש אתם שבאתם להפריע את שגרת עבודתי בחנות, ומכיון שלא מצאתם כל פגם באבני המשקל החלטתם לעשות טפל לעיקר ולחפש פגמים על רצפת החנות? לכו לכם הלאה ואל תטרידו אותי על דברים של מה בכך, חסרי חשיבות לחלוטין.

והוא אומר פרקי תהילים בבכיות גדולות וברגש רב. נראה היה רבי צבי הירש כמי שמבקש רחמים רבים על חולה מסוכן.

הסובבים פנו לרבי צבי הירש ושאלוהו: על מה ולמה באים בכיות אלו ואמירת מזמורי התהלים? נענה רבי צבי הירש והשיב להם כמסיח לפי תומו: אמנם אני לא סיפרתי כלום לרבי הגדול, אולם שמעתי כי נודע לרבי הגדול על המאורע אשר אירע בחנותו של הסוחר, ועתה חרד אני אפוא לבל יענש חלילה אותו סוחר, ולכן שופך אני שיח ומעורר עליו רחמים.

נענו הסובבים ואמרו לרבי צבי הירש: תנוח דעתך שכבר פייס הסוחר את רבינו הקדוש, ולא זו בלבד, אלא שהוא בא לפייס גם אותך. תיכף ומיד נענה רבי צבי הירש לפיוסיו של אותו סוחר והודיע לו כי הוא מוחל לו בלבב שלם.

כתב הרה"ק ה'מאור עינים' זיע"א (מסכת שבת): 'נשאת ונתת באמונה' וכו' (לא), רוצה לומר, כי הנה עסק משא ומתן הוא גם כן עבודה ותורה, כי כמה דינים יש על זה. ואמר הרב הבעל שם טוב ע"ה נבג"מ, כי אם האדם הלומד את התורה לשם הבורא ברוך הוא, למשל, אם לומד המשנה 'המחליף פרה בחמור' הוא חשוב מאוד לפני הבורא ברוך הוא, כל שכן אם עושה הדבר ומחליף פרה בחמור ומנהיג עצמו בזה על פי התורה ודאי יותר חשוב עבודה מעולה, כי בכל דבר שיש בעולם הכל לא בראו אלא לכבודו, כי כל דבר קטן וגדול אינו מתנהג כי אם על פי התורה, אם לא באומות שמתנהגים על ידי מזלות, ומכל דבר יכול לעבוד את ה' ולהכיר נפלאות הבורא ברוך הוא ושכל העליון ישיג מתוכו. וגם כן בפשוט, אם מתנהג על פי התורה דהיינו 'איפה צדק ומדה צדק ומאזני צדק' הוא גם כן מקיים מצוה, ישב ולא עבר עבירה וכו' וא"כ כשמתנהג כן אזי הוא עוסק בתורה תמיד אפילו בשעה שעוסק בסחורה. וזהו 'נשאת ונתת באמונה', רצה לומר, אם הוא באמונה שמאמין בבורא ב"ה ובתורה בשעת משא ומתן ועוסק על פי התורה הנקראת אמונה, אז 'קבעת עתים', פירוש, כל העתים אפילו שלא בשעת הלימוד כולם הם קביעות לתורה.

בני העיר כי איש בל ייעדר היום מבית הכנסת שכן מבקש אני לדרוש באזניהם בדברים העומדים ברומם של עולם.

בית הכנסת המרכזי של רימינוב היה מלא וגדוש באנשי העיר בשעה שהרה"ק רבי מנחם מנדל עלה על הבימה והחל לדבר דברים חוצבי להבות אש על עניין מידות ומשקלות שאינם כתיקונם. רק לאחר ססיים דברות קדשו בעניין זה, החל הרה"ק מרימינוב להרעיש עולמות על העוון הגדול מנשוא של אדם המבזה תלמיד חכם בכלל ושליח בית דין בפרט.

מרבית הנוכחים בבית הכנסת לא ידעו על מה נסובו דברי הרה"ק מרימינוב, אולם אותו סוחר בעל חנות ידע גם ידע כי בשלו הסער הגדול והנורא הזה. הוא שמע את דברי התוכחה הקשים והנרגשים של הרה"ק רבי מנחם מנדל והבין כי בשביל אותם דברי בלע שהשמיע היום באזני רבי צבי הירש חרד הרבי את כל החרדה הגדולה הזאת. הוא הוסיף להבין כי 'נשיכתן נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת עקרב ולחישתן לחישת שרף וכל דבריהם כגחלי אש', וכי חרב חדה מונחת על צווארו אם לא יפייס את הרה"ק מרימינוב ואת רבי צבי הירש משרת.

בפחדו הגדול החליט הסוחר לעשות מעשה ולבקש מחילה בפני קהל ועדה על העוון אשר חטא. הסוחר חלץ את נעליו ופילס לעצמו דרך אל הבימה. בראש מורכן עמד הסוחר על הבימה וביקש סליחה ומחילה על מעשיו ודיבוריו. הרה"ק מרימינוב קיבל את דבריו והחליט להטיל עליו קנס גדול של חמישים מטבעות זהב, ועוד הוסיף והתנה זאת, שהסוחר יפייס את רבי צבי הירש וישמע ממנו כי הוא אכן מוחל לו.

אגב דבריו, השמיע הרה"ק מרימינוב עוד דברים נוקבים: שמעתי עליך כי לגלת וצחקת על מידת למדנותו של רבי צבי הירש משרתי. דע לך כי מסופק אני אם הירש מתיבתא שלך לעתיד לבוא בעולם העליון יהיה תלמיד חכם גדול כמותו?!

לאחר שהקהל הרב שגדש את בית הכנסת יצא לדרכו ביקש הסוחר לפייס את רבי צבי הירש על עלבונו, אלא שלא הצליח למצוא אותו. רק לאחר חיפושים רבים, עם אנשים נוספים שנזעקו לעזרתו, מצאו אותו כשהוא מסוגר בחדר צדדי

רבי צבי הירש לא התפעל כהוא זה מדברי השחוק והלגלוג של אותו בעל חנות. הוא התעלם לחלוטין מדברי בעל החנות

וקרא בקול: זאת התורה לא תהא מוחלפת! הלכה פסוקה היא שאסור לאדם להשהות מידה פגומה בביתו, גם אם היא אינה משמשת כמשקל. רבי צבי הירש הוציא מתרמילו פטיש גדול ותוך כדי דיבורו ריסק את האבן לרסיסים ויצא מהחנות.

במקום להשלים עם הדבר, איבד בעל החנות את עשתונותיו והחל מקנטר את רבי צבי הירש בדברי בזיון ועלבון. בראותו כי רבי צבי הירש אינו מגיב, אף הרים את קולו עד שהדברים הגיעו לאזניהם של עוברים ושבים שתהו ולא הבינו על מה יצא הקצף. אלא שעד מהרה כבר הסתלק רבי צבי הירש ועוזרו משם ודברי בעל החנות היו כקול קורא במדבר.

דרכו של רבי צבי הירש הייתה שלאחר כל פעם בו עשה את סיבוב ביקורת המידות והמשקלות בחנויות העיר רימינוב, הוא היה היה בא אל רבו, הרה"ק רבי מנחם מנדל, ונותן לו סקירה מקיפה על עשיית השליחות על הצד היותר טוב. רבי צבי הירש היה מפרט באזניו את כל אשר אירע במשך היום ואת התוצאה הסופית של הבדיקה המקפת.

גם באותו היום סיפר רבי צבי הירש לרבו הרה"ק מרימינוב על ביקורת המידות והמשקלות. הוא גם סיפר על אותה אבן מידה ששימשה כמעצור לדלת ועל ביעורה מן החנות, אלא שאת כל הנלווה לכך, העדיף רבי צבי הירש להצניע ולא לספר. רבי צבי הירש סיכם את שליחותו במילים קצרות כי אכן בסופו של דבר כל החנויות והדוכנים בעיר מתנהלים כשורה על הצד היותר טוב.

אך יצא רבי צבי הירש מחדרו של הרה"ק מרימינוב, ועוזרו פתח את פיו וסיפר להרה"ק מרימינוב את כל האמת לאמיתה: כך וכך היה מעשה בחנות פלונית השייכת לאדם פלוני אשר בז ולגלג בדברים מכוערים על רבי צבי הירש.

נחרד הרה"ק מרימינוב עד למאוד, ויצווה לקרוא אליו את שמש בית הדין ויורה לו: מבקש אני לכנס אספה דחופה בבית הכנסת המרכזי של העיר, היום בין מנחה לערבית. צא כעת והכרז אצל כל

מלון ירוזן וזוזושים נלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצירא שליט"א

מִי־הֵיָא חֲזֵן־הֵא

חֲזֵן־הֵא דְאִזְרֵי־הֵא
יִסוּד חֲדָשׁ וְנִפְלֵא עַל הַפְּרָשָׁה

עומק הענין של לדון לכף זכות

שבבני ישראל לא דבר ריק הוא ובשעה שהאדם מלמד זכות ומדבר טוב על חבירו בעולם הזה הוא פועל ומעורר מליצת ישר על אותו אדם גם בעולם העליון ומצילו מדרת שחת.

הוכחה לדבר אפשר למצוא במה שאמרו חז"ל (קה"ר פ"ב): 'שבשעה שאדם נפטר מן העולם הקב"ה אומר למלאכי השרת ראו מה הבריות אומרות עליו כשר היה, ירא שמים היה פלוני זה, הרי שלפי מה שהבריות מדברים על האדם אחר מיטתו אם לטוב ואם למוטב כן גוזר השי"ת את דינו במרום.

בספר **תפארת שלמה** המליץ על כך את לשון חז"ל (סנהדרין סה.) 'עקימת שפתיו הוי מעשה', ויסוד לדבר מצא בדברי הגמרא (חגיגה טו): 'אשכחיה רבה בר שילא לאליהו, א"ל מאי קא עביד הקב"ה, א"ל קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן ומפומיה דר"מ לא קאמר, א"ל אמאי משום דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר, א"ל אמאי ר"מ רמון מצא תוכו אכל קליפתו זרק, א"ל השתא קאמר מאיר בני אומר! הרי שדיבורו של האדם עושה רושם למעלה שהרי מיד כאשר רבה בר שילא המליץ טוב על רבי מאיר אמר השי"ת דבר בשמו.

הוכחה הלכתית מצא לכך התפארת שלמה בחידושו של **רבי יהונתן אייבשיץ** זלה"ה בספרו **תומים** שעל חו"מ (ס"ו פז ס"ק כז) שם מבואר שאף מי שיודע בעצמו שעבר עבירה מכל מקום כשר הוא לעדות כלפי שמיא כל עוד שלא העידו עליו ופסלוהו בבית דין. וכעין זה הביא **הש"ך** (חו"מ ס"ו לא) שהסתפקו חכמי קהילת בריסק בדין שני עדים שהכחישו זה את זה אם פותרים שניהם יחד להעיד בעדות אחרת, שאעפ"י שאחד מהם יודע בודאי כי שקר ענה באחיו מכל מקום לא נפסל בבית דין. הרי לנו גודל מעלת דיבורו של האיש הישראלי שבשמים נקבע דינו של אדם על פי דיבורו ושפיטתו את חבירו לזכות או לחובה.

היודע כל תעלומות, ובודאי יודע השי"ת האמת למה התכוון האדם במעשיו, וא"כ מה תועלת יש בלדון לכף זכות, וכי יכול האדם בדיבורו לשנות מן האמת ולזכות את האדם בדינו?

בספה"ק הסיקו מדברי המשנה שאכן פעמים יש כח לאדם בדיבורו להמליץ טוב כלפי מעלה על יהודי אחר, כי כח הדיבור

בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ (יט, טו). **וברש"י** הו"דן את חבירך לכף זכות.

'לדון לכף זכות' - הוא ציווי שיש לעמוד על טיבו. יסוד הענין הוא במשנה באבות (פ"א מ"ז): 'היושע בן פרחיה אומר, עשה לך רב, וקנה לך חבר, והווי דן את כל האדם לכף זכות'. ולכאורה הענין תמוה, הרי כל מעשיו ומחשבותיו של אדם גלויים לפני השי"ת

מִי־הֵא דְפִלִיָּא

כל ישראל מובטחים לבוא אל הקדושה

דְּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֱלֹהִים קְדָשִׁים תְּהִי כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' וְגו' (יט, ב).

והנה **קדושים תהיו** הוא גם לשון ברכה שנבוא אל הקדושה, ומי שמכין עצמו לקדושה בודאי תתקיים בו הברכה, וראה **באגרא דכלה** (קדושים ד"ה דבר) שברכותיו של משה רבינו יש בהם כח להתקיים, וציוה הקב"ה למשה רבינו שיברך את ישראל בפיו ויאמר להם 'קדושים תהיו', ובכח ברכתו יצא הדבר אל הפועל ויזכו לבוא אל הקדושה.

מובטחים ישראל לבוא אל הקדושה

ואכן לכל ישראל יש חלק ושייכות אל הקדושה, ואף זה נכלל באמרת אלוה צרופה **קדושים תהיו**, ולא נאמר 'קדושים היו' אלא 'תהיו', ואין זה לשון ציווי אלא לשון עתיד, ומובטחים אנו לבוא אל הקדושה בכח התורה כדברי **הזהר הקדוש** (קדושים פ:): 'קדושים תהיו' תהיו ודאי. וכן אמר היהודי הקדוש ע"ה שלושה שותפין באדם, הקב"ה ואביו ואמו, ומצד חלקו של הקב"ה בודאי מוכנים אנו אל הקדושה, וזהו שאמר הכתוב **קדושים תהיו כי קדוש אני**, ומצד שאני קדוש מתייחסת הקדושה גם אל האדם.

שכן בני ישראל מלאים בפנימיותם שמות קדושים, כמו שנרמז בפסוק (שמות א א) 'ואלה שמות בני ישראל', לומר ששמות הקודש מצויים בתוכם. ומשכך כפי גילוי הקדושה באדם כך זוכה להכין בקרבו מקום משכן להשראת השכינה, ולקיים בעצמו את המצוה 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (שם כה ח), שעל ידי קידוש רמ"ח האיברים בקיום המצוות זוכים ל'ושכנתי בתוכם' בתוך בני ישראל ממש. וע"י שאדם עושה ככל שביכולתו לקדש עצמו זוכה ומקבל סיוע וכוחות קדושה מלמעלה להתקדש עוד ועוד ללא גבול ומידה.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

משה רבינו נתן כח לכל ישראל להיות קדושים

יתברך ממצרים שהיינו משועבדים להם והבדילנו מהאומות, שהחיות והכח שיש בתוך כל איש ישראל הוא מה' יתברך, וזהו שכתוב 'אנכי ה' אלקיך' כו', מיוחד מלכל האומות וכו', אבל חיות כל איש ישראל היא חלק אלקי ממעל, וממילא בכוחנו להתקדש גם בעולם הזה. וכן כתוב בברכת משה רבינו לבני ישראל **וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל**, וביארו צדיקים ע"ה, שזאת היא הברכה שבירך משה רבינו את ישראל - שיהיו 'איש האלקים' כמותו שיתעלו אף הם להיות קדושים ומזוככים כאיש האלקים הדבוק ביצרו בכל רגע ורגע.

'ברוכים תהיו', כך כביכול הקב"ה פונה אלינו ואומר לנו 'אני מברך אתכם שתהיו קדושים'. וכן איתא בזוהר (קדושים פ:): ואורייתא קדושה אתקרי דכתיב 'כי קדוש אני ה'', ודא אורייתא דהיא שמא קדישא עלאה, ועל דא מאן דאשתדל בה אתדכי ולבתר אתקדש, דכתיב 'קדושים תהיו', 'קדושים היו' לא כתיב אלא 'תהיו', תהיו ודאי. וראה בשפת אמת (קדושים תרל"א ד"ה קדושים): 'קדושים תהיו', במדרש וזוהר הקדוש כי הוא הבטחה גם כן, כי איך יוכל בשר ודם להתקדש בקדושת ה' יתברך, אך 'כי קדוש אני ה' אלקיכם', פירוש, אחר שהוציאנו ה'

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' וגו' (י"ט, ב). שמעתי ממור"ר אבי ע"ה ביאור על הפסוק (ויקרא י"ט ב) 'קדושים תהיו', שלכאורה היה צריך לומר 'היו קדושים' שהרי זה ציווי. אך הוא הדבר שבאה תורה ללמדנו כי הקב"ה אומר שאתם תהיו קדושים בכל מקרה, דהיינו, לא רק ציווי מונח כאן, אלא הוראת העתיד שכך יהיה [כמו שכתב בעשרה מאמרות לרמ"ע מפאנו (מאמר חיקור הדין ח"ד פ"ט) שלפיכך נאמרו מצוות התורה בלשון עתיד ולא בלשון צווי, כאילו אמרה התורה גלוי וידוע שכך יהיה שלא יעברו ישראל על מצוות התורה]. הרי זה כמו 'רבי' המברך את תלמידיו

קדושת ישראל מקל וחומר

שאמרו בגמרא (חולין ד:), שכל אדון כדומה לו, וכל שכן מלך מלכי המלכים שראויים להיות משרתיו קדושים. **ובשערי תשובה לרבינו יונה** (שער ג אות קנ"ח) מוסיף ללמדנו שהרי הדברים קל וחומר, ומה כלי השרת הגשמיים שעובדים בהם לפני השם יתברך בבית המקדש צריכים להיות קודש, על אחת כמה וכמה בני ישראל שהם עצמם נבחרו לעבוד את ה' בודאי צריכים להיות קדושים. ועתה עמוד והתבונן בגודל חיובנו לקדש את השם, כי עיקר מה שקידשנו השם יתברך בתורתו ובמצוותיו והבדילנו להיות לו לעם כדי לקדשו וליראה ממנו, ולכן ראוי להיות קדושים, ושים לבך להבין שהעניין מפורש בפסוק (להלן כב לב) 'ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל' אני ה' מקדשכם'. ונאמר (תהלים קיא ט) 'ציוה לעולם בריתי קדוש ונורא שמו', פירוש בעבור כי 'קדוש ונורא שמו', 'ציוה לעולם בריתי' וקדשנו במצוותיו לקדשו וליראה ממנו, על כן כתוב אחריו (שם פסוק י) 'ראשית חכמה יראת ה'' והדרך להגיע לכך, על ידי שנתקדש בקיום המצוות נחשב בהקדישנו את השם יתברך עם הקדושים העליונים שמקדישים ומעריצים אותו, כמו שנאמר (שם פ"ט ח) 'אל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו'.

'אלה' פסל את הראשונים, כלומר שפוסל כל ענייני עולם הזה שנבראו בששת ימי בראשית, שלא לרדוף אחר התענוגים והבלי העולם, רק להקטין הכל בעיניו, כאשר האות ה"א של בהבראם היא קטנה, שבה נברא עולם הזה. ועל כך באו כפל השמות 'ה' אלקים', רצה לומר, מי שמתנהג כן ומקטין בעיניו ענייני עולם הזה ורק בתורת ה' חפצו, מהפך בזכותו מדת הדין למדת הרחמים, וזה מרומז 'ביום עשות ה' אלקים' רצה לומר שמשם אלקים שהוא מרומז לדין עושה שם הוי"ה שהוא שם החסד והרחמים על כנסת ישראל.

נאה לקדוש שיהיו משרתיו ומקדישיו קדושים

כשנתבונן בעיקר הדבר נמצא שלפי משפט האמת כך ראוי להיות, שמשרתיו של הקדוש ברוך הוא קדושים וטהורים כיון שהשם יתברך בעצמו קדוש וטהור, ולכך נצטוינו במצות **קדושים תהיו** ובצידה ניתן טעמה **כי קדוש אני ה' אלקיכם**, וכפירוש **רבינו יוסף בכור שור** (מבעלי התוספות) כי 'נאה לקדוש פאר מקדושים', שהרי אין מושל קדוש יכול לסבול סביביו משרתים אלא אם כן קדושים, כדכתיב (משלי כ"ט יב) 'מושל מקשיב על דבר שקר כל משרתיו רשעים', אמנם גם כן להיפך אם לדבר אמת אזי כל משרתיו צדיקים כמו

אות ה"א קטנה רמז להקטין ענייני עולם הזה והתענוגים

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם (י"ט ב). עניין קדושת האדם נרמז בתורה הקדושה תיכף בבריאת מעשה בראשית, כמו שדקדק **במאור ושמש** בפסוק (בראשית ב ד) 'אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלקים' וגו' הטעם מדוע נכתב ה"א זעירא בתיבת 'בהבראם', וגם הטעם על כפל השמות 'ה' אלקים'. אך מבאר על פי מאמר חז"ל הידוע (מנחות כ"ט: כ"י ביה ה' צור עולמים' (ישעיה כו ד)), עולם הבא נברא על ידי האות יו"ד ועולם הזה נברא על ידי האות ה"א, ואכן דרשו חז"ל (שם) 'בהבראם', בה' בראם, ויראה שעל כן האות ה"א קטנה, שיראה האדם להקטין אצלו ענייני העולם הזה והתענוגים. והוסיף לרמזו גם בדברי חז"ל (זוהר הקדמה ג: ב"ר י"ב ט) שדרשו 'בהבראם' 'באברהם', כי כמו אברהם שמאס בתענוגי עולם הזה ושם ליבו וחפצו רק להודיע אלהותו לכל באי עולם ולפרסם כי הוא לבדו ברא כל העולמות, כמו כן יתנהגו כל באי עולם.

הממעט בתענוגים זוכה להפוך מידת הדין לרחמים

ומבאר עוד שאולי לזה ירמוז מלת 'אלה תולדות', שכידוע כל מקום שנאמר

תכלית העבודה וההשגה היא הדביקות

על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו, **דעלך סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה**, ואידך פירושה הוא זיל גמור, ע"כ. בפשטות פירש רש"י בשני אופנים, האחד, כי הלכות בין אדם לחברו הינם רוב מצוות התורה. באופן נוסף מבאר, כי 'חברך' האמור כאן היינו הקב"ה הנקרא רע כנאמר (משלי כז י) 'רעך ורע אביך אל תעזוב', ומה ששנוי עליו אל תעשה.

המגיד הגדול רבי דב בער ממעזריטש ע"ה הוסיף וביאר עומק נוסף בדברי הלל הזקן (הובא בעבודת ישראל אבות פ"ג מ"י), כי יסוד כל התורה כולה היא להתחבר ולהידבק באלקים חיים, וזו צריכה שתהיה המחשבה לפני האדם בטרם יפעל כל מעשה קטן כגדול, האם הדבר יביאו להתחבר לקדוש ברוך הוא או שחלילה יביאו להיפך להיפרד מדביקותו. ואלו הם דברי הלל הזקן 'דעלך סני לחברך' - כל דבר השנוא והמפריע לך בדרכך להתחבר לקדוש ברוך הוא, 'לא תעביד' - אל תעשנו, ומכלל לאו אתה שומע הן, כי זאת יעשה האדם ויחיה נפשו, יעשה מעשים המביאים אותו לדביקות והתחברות. וזו תכלית המצוות שנצטוונו בהם כי 'מצוה' מלשון 'צוותא', שכאשר עושה הטוב בעיני ה' זוכה להתחבר ולהידבק בו עד שחש ומרגיש כי כל הפורש - מן החיים הוא פורש.

השגת הדביקות - בעולם הזה, בכל גיל ולכל אדם

דביקות עצומה זאת שייכת ומדברת לכל יהודי באשר הוא. ונבאר, כתב **הרב בעל הרי בשמים ע"ה** בסידורו, ישנם כאלו החושבים שהדביקות העליונה שייכת רק לצדיקים גדולים שזיככו עצמם בעבודה אחר עבודה, להם יאה לזכות לדביקות בצורה קרובה כל כך שאינה מיטשטשת בשום מצב, כפי שהבאנו את דברי האור החיים הקדוש. לעומתם יש שיאמרו, כי דביקות אינה עניין שניתן להשיגו בעודו בחיים בעולם הזה, ורק אחר שתצא נפשו בקדושה וטהרה אז יזכה לדביקות. וישנה קבוצה שלישית, הסוברת שאולי כן ניתן להשגה בעולם הזה אבל לאחר שמילא ימיו ושנותיו והגיע לשיבה אז יוכל לזכות לדביקות בה' יתברך.

מפני שהשם מקדשם. וזהו הכוונה 'ואתם הדבקים בה', שתהיו דבוקים בה' יתברך כמו האותיות הסמוכות לשם מלאחריו שהם מתקדשות כמוהו, ולפיכך כתוב 'בה' אלקיכם' כי רק בשם אלקים יש אותיות הדביקות בו לאחריו, אבל בשם ה' אין אותיות הדבקות לאחריו, ועל ידי דביקות זו תהיו חיים וקיימים לעולם, ולא תוכל שום אומה ולשון להרע לכם, ע"כ תורף דבריו הקדושים.

ואפשר לומר כי על כך נאמר (ויקרא יט ב) **'קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם'** ואמרו חז"ל 'קדושתו למעלה מקדושתם', שכך אומר הקב"ה לישראל, היו קדושים, שבתוכם קיימת קדושה נעלה כל כך שהרי אתם העם הנבחר דבקים בי, וכיון שאתם דבקים בי יש בכנס נגיעה בקדושתו הנשגבה למאוד שהיא 'קדושתו למעלה מקדושתכם', שאמנם אין לנו כל השגה בקדושה נוראה ועצומה זו, אך עם זאת כיון שאתם דבקים בי זוכים אתם להידבק בקדושה זו.

מהות הדביקות - שכל מעשיו יהיו רק עלו שיביאוהו לחיבור בה'

הדביקות הינה הדרגה הנכספת ותשוקת התשוקות של כל יהודי, עד שבמדרש דרשוהו (במדב"ר יז ו): משל לאחד מושלך לתוך המים הושיט הקברניט את החבל ואמר לו תפוש חבל זה בידך ואל תניחוו, שאם תניחוו אין לך חיים. אף כך אמר לו הקדוש ברוך הוא לישראל, כל זמן שאתם מדובקין במצות - 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום' וכו', אתם מקודשים ואימתכם מוטלת על העובדי כוכבים, פרשתם מן המצות נעשיתם מחוללים. כלומר, זהו דבר המקיף את חיינו עד שמבלעדי הדביקות אין לנו חיים. אם כן אחר שהתברר שאין זה מעלה ככל המידות אלא שורש החיים, צריך להבין מה היא אכן הדביקות.

מתורתנו נלמדנו בדברי הגמרא במסכת שבת (לא): שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו, גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו פי קדוש אני וגו' (יט, ב).

כתב רבינו משה חיים **לוצאטו ע"ה** בספרו הקדוש **מסילת ישרים** (פ"א): יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו. והנה מה שהורונו חכמינו זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא וכו'. וכשתסתכל בדבר תראה כי השלימות האמיתי הוא רק הדביקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג כח) 'ואני קרבת אלקים לי טוב'. ואומר (שם כז ד) 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי וגו', כי רק זה הוא הטוב. וכל זולת זה שיחשבוהו בני האדם לטוב, אינו אלא הבל ושוא נתעה. אמנם לכשיזכה האדם לטובה הזאת, ראוי שיעמול ראשונה וישתדל ביגיעו לקנותה, והיינו שישתדל לידבק בו יתברך בכח מעשים שתולדתם זה הענין והם הם המצות.

הנה לנו כי יסוד ותכלית העבודה של כל איש מישראל היא להידבק באמצעות מעשיו לבורא יתברך שמו ויתעלה, וכל מגמת רצונותיו ומאווייו היא להגיע לדביקות זו. אשר על כן שומה עלינו לברר וללבן מהי דביקות זו, איה מקום עבודתה, וכיצד נוכל להגיע עדיה ולקנותה.

דביקות ישראל בקב"ה - דביקות שאינה נמחקת לעולם

לביאור הדבר עומדת תורתנו הקדושה ואומרת ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום. ובראשונה יש לדעת כי דביקות בה' יתברך היא דביקות וקירבה שאין למעלה ממנה ואינה נמחקת לעולם. וזהו שאמר ואתם הדבקים בה' אלקיכם, שיש לעמוד על כך שנכתב כאן 'אלקיכם', הלא די היה באמרו 'ואתם הדבקים בה'. וביאר **האור החיים הקדוש ע"ה** על פי דברי **הרמב"ם ז"ל** (יסודי התורה פ"ו ה"ג), שכל האותיות הנטפלות לשם מלפניו אינן כקדושת השם ומותר למוחקם, וכל הנטפל לשם מלאחריו הרי הם כשאר אותיות של שם אינם נמחקים,

דברי יחזקאל
בני יששכר
בת עין
אור לשמים
תפארת שלמה
צדקת הצדיק

אוהב ישראל
עבודת ישראל
מאור ושמש
מנחם ציון
יסוד העבודה
זרע קודש

בעל שם טוב
תולדות יעקב יוסף
נועם אלימלך
קדושת לוי
חיים וחסד
יושר דברי אמת

לזכות עופר פנחס בן צילה שיחי' · קרן בת רונית שתחי' טל
 אדמונד שיחי' בן איזה · רונית בת ינינה יעל · בנימין בן אסתר כל יוצאי חלציהם שיחי'
 להצלחה רבה ומופלגה בכל מעשה ידיהם, ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות ונחת
 · לעילוי נשמת צילה בת דורה צביה ומאיר ע"ה ·

☎ להצטרפות חייג עכשיו: 04-8628888 ודגליון בדרך אליך

You can now subscribe and get journal delivered to your door.
 Call 718-407-2479 or email otzarpninei@gmail.com